

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.
Bulev. Regele Ferdinand 4/22
(József főherceg-ut.)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre 960 Lej
Fél évre 480 Lej
Negyed évre 240 Lej
Havonta 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Hangok a határon át.

Felszabadul az eddig leláncolt emberi hang. A nagyvezérkar hozzájárult a Bucuresti—Budapest közvetlen telefonvonal megnyitására és nemsokára kiépül az új vonal a két főváros között. Még ebben az esztendőben meg fog történni az a nevezetes első telefontelepítés, amely így kezdődik:

— Halló, itt Bucuresti!

— Halló, itt Budapest!

És a vékony telefontrótonokon repülni fog az emberi hang a hét lakattal őrzött határokon keresztül. Nem célunk most, hogy a Bucuresti—budapesti új telefonvonal kiépülésének gazdasági jelentőségét méltassuk. Minden valószínűség szerint a postavezérigazgatóság gondoskodni fog arról, hogy az országközi telefonbeszélgetések kifogástalanul működő apparátusokon zavar és akadály nélkül fognak lebonyolódni, ami persze lényegesen megkönnyíti Románia és Magyarország közötti gazdasági érintkezés lehetőségét. Most más szempontból foglalkozunk az új telefonvonal jelentőségével.

Egyetlen alkalmat sem akarunk elmúlásztani annak kihangsúlyozására, milyen fontos és a romániai magyar kisebbségek szempontjából milyen döntő jelentőségű probléma Románia és Magyarország közeledése. Ha ebben az irányban bármily kis lépés, előrehaladás történnik, örömmel és bizakodással mutatunk rá az elért eredményekre. Ezért kelt különös örömet bennünk az a hír, amely a Bucuresti—budapesti közvetlen telefonösszeköttetés létesítéséről szól. Ezt a lépést a két egymásra utalt szomszédország közeledésében már csak érzelmi okokból is fontosnak tartjuk. A két főváros közötti telefonhuzal lesz az az újabb és erős szál, amely a két állam székhelyét, a két ország szívét egymással összeköti. A telefontelepítések vékony drótja viszi majd az emberi hang közvetlen erejét, amelynek szuggesztív hatása alatt talán könnyebben felismerheti a két állam a közös érdekeit, egy vonalban haladó célkitűzéseit.

A barátságos mederben folyó és rendszerint eredményel végződő gazdasági tárgyalások, a Románia és Magyarország között nemrégiben megindult új vasútvonal, most pedig a két állam fővárosának közvetlen telefonösszeköttetésbe kerülése mind olyan jelek, amelyek azt mutatják, hogy a két szomszédállam fölül elvonultak a háborús következmények által tereintett vészterhes felhők és most már szabadabban, tisztábban láthatják egymás helyzetét, szándékait és a jövő útját. Ez érezhető atmoszféraváltozásnak azonban az ország határain belül is kifejezésre kellene jutni és ez az, amit a kormány elmulaszt. A Romániában nagy számban élő magyarok kisebbségi sorsa türelmetlenül várja azt a kedvező hatást, mely a két állam közötti, egyre fejlődő barátságának legelső következménye kell, hogy legyen. A kormánynak épen a közeledés elősegítése érdekében kötelessége volna szabadabb levegőt teremteni az ország határain belül élő magyarok életében. Most már nyilvánvaló, hogy semmi ok sincs a magyar kisebbséggel szemben a bizalmatlanságra, nincs szükség tehát arra sem, hogy az eddigi bánásmód továbbra is fennmaradjon és keserű vonást rajzoljon a magyarság arcára. Bizunk az új telefonvonal hatásában: hátha jobban megérti egymást a két főváros, ha közvetlen a kapcsolat közöttük...

A nagyvezérkar főnöke lesz a hadügyminiszter.

Mircescu tábornok utódak Rascanu tábornokot emlegetik.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti-i tudósítójának távirata.) Illetékes helyről szerzett értesülések szerint a legközelebb nyugalmába vonuló Lupescu tábornok helyébe Mircescu tábornok, jelenlegi hadügyminisztert nevezik ki a vezérkar főnökévé, míg a hadügyminiszterium élére Rascanu tábornok, Bucovina és Bessarabia főkörmányzója kerül.

Apróbb módosítások a fizetésrendező javaslaton

A liberálistárat tartózkodó álláspontja. — Az ügyvédi testület szervezeti törvénye a szenátus előtt.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti-i tudósítójának távirata.) A kamara délelőtti ülésén Dan Sever kérdést intéz a kormányhoz, igaz-e, hogy az erdélyi magyar egyházak kártérítést kapnak a román állam tulajdonába átment felekezeti iskoláért. Kérdezi továbbá, hogy miért nem kártalanítják az erdélyi román egyházakat is sokkal több iskolaépületiért. Jacobescu a braziliai kívándorlók ügyében szólal fel és sürgős repatriálásukat kéri. Ezután áttérnek a tisztviselők fizetésének rendezésére vonatkozó javaslat tárgyalására. Raducanu javasolja, hogy a bírakat vegyék ki a törvény rendelkezései alól, de a többség elveti a módosítást.

A délutáni ülésen folytatják a javaslat részletes vitáját. Az 5-ik szakasznál Manolescu és Otetelesanu felvilágosításai után elvetik Jacobescu módosítását a fizetési kulcs felemelésére vonatkozólag. Elfogadják ellenben a felülvizsgáló bizottságra vonatkozó indítványát. A 6-ik szakasznál visszautasítják Dobrescu javaslatát, a 9-ik szakasznál elfogadják Jacobescu stílusmódosítását. A 14-ik szakasznál Manulescu hozzájárul Bulfinsky indítványához az iskolaigazgatók lakbéré ügyében. Ezután vita nélkül

kisebb módosításokkal megszavazzák a javaslat többi szakaszait is. A vita során a liberális párt képviselői tartózkodtak a felszólalástól.

A szenátus délelőtti ülésén az ügyvédi testület szervezeti törvényének módosítására vonatkozó javaslatot tárgyalták. Gyárfás Elemér és Pop Justin a javaslat ellen szólalnak fel, mert az új terhekkel rójjja meg az ügyvédeket. Indítványozzák, hogy a javaslatot tegyék vissza a jogügyi bizottsághoz újabb megvitatás végett.

A délutáni ülésen Ghidionescu a lakásrekvirálás ügyében kér felvilágosítást és intézkedéseket sürget a visszaélések megakadályozása végett. Mircescu hadügyminiszter bejelenti a hadtestparancsnokok előjogaira vonatkozó javaslatot, amelyhez a szenátus megszavazza a sürgősséget. Cudalbu igazságügyi miniszter a délelőtti felszólalásokra válaszolva kijelenti, hogy az ügyvédi testület szervezeti módosítására szükség van, mert a bíróságnak meg kell adni a módot a szelekció gyakorlására. A miniszter beszéde után a szenátus úgy általánosságban, mint részleteiben megszavazza a javaslatot.

Teljesen cserbenhagyják a hivei Cuzát.

Új kilépések a keresztény ligából. — Módosítják az egyenruhajavaslatot.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti-i tudósítójának távirata.) Politikai körökben élénk visszhangot keltett a kormánypártnak az az álláspontja, amely immáron véglegesen visszautasítja Cuza kérelmét és a párt amellett döntött, hogy a keresztény ligából kizárt képviselők mandátumaiktól annál kevésbé foszthatók meg, mert kétségkívül megállapítást nyert, hogy az L. A. N. C. nem politikai párt, hanem csak bizonyos politikai nézetben alapuló egyesülési liga. A kérdésben különben hasonló nézetben van a nemzeti-parasztpárt is s így most már bizonyos, hogy Zelea Codreanuék száz százalékgig győzedelmeskedtek Cuza és megmaradt párt-hivei felett. Ez a körülmény természetesen — írja a Cuvantul — nagy kihatással van a keresztény liga többi képviselőtagjaira is, a mennyiben a kormánypárt álláspontjának nyilvánosságra hozatala óta eddig újabb hat képviselő jelentette be kilépését és csatlakozását a Zelea Codreanu által indított mozgalomhoz, aki tudvalevőleg új pártot fog alakítani, amelyről azonban eddig csak annyit nyilatkozott, hogy az lesz az igazi L. A. N. C.

Érdekes eseménye azonban a napipolitikának az is, hogy egyes hírek szerint a liberálistáratban Bratianu Ionel és Bratianu Vintila között némi ellentétek keletkeztek a pártnak a kormánnyal szemben tanúsítandó magatartására vonatkozólag. Mert amíg Bratianu Ionel a

helyzet szükséges volta miatt az Averescu-kormány további megmaradása mellett foglalt állást, addig — mint a Cuvantul írja — Bratianu Vintila a legelőnkebben követeli a teljes leszámolást a néppárttal, mivel egyáltalán nem bizik a kormány nekik tett ígéretében. Érdekes azonban, hogy a kérdés körüli vita nagyrésztben a Viitorul hasábjain folyt le s amíg egyrészt Bratianu Ionel nyugalomra és fegyelmetre inti a liberálistákat, addig Bratianu Vintila erélyes támadást intéz a kormány pénzügyi politikája ellen és bejelenti, hogy a párt egy percig sem habozhat tovább, az idő megérett a végső összecsapásra: Ezzel szemben a Cuvantul úgy tudja, hogy miután Bratianu Ionel ezuttal teljesen meg van győződve a kormány jószándékáról, minden lehető el is fog követni, hogy a néppárt és a liberálisták között a napokban létrejött baráti megegyezést semmi díszszónás hang ne zavarja meg. A kérdésben különben állítólag ma megbeszélés volt Bratianu Ionel és Averescu között s a kormányelnök hír szerint újabb ígéretet tett arra vonatkozólag, hogy a liberálistákra sérelmes több javaslat benyújtását egyelőre elhalasztja.

Politikai körök biztos tudomása szerint az ezredparancsnokra vonatkozólag megszavazott kormány elhatározta, hogy a kamara által a javaslatot a szenátusban az ellenzék kívánságának megfelelően módosítani fogják.

Seidner Frigyes meghalt.

Aradi ügyvéd tragikus halála.

(Arad, május 20.) Egy közbecsülésben álló ismert aradi ügyvédet ragadott el a könyörtelen halál. Seidner Frigyes aradi ügyvéd 45 esztendőskorában tegnap meghalt a semmeringi Kurhausban. Az ügyvéd már régóta betegeskedett, súlyos gyomorbaja volt és emiatt hónapokat töltött el a bécsi Cottage-szanatóriumban. Körülbelül négy hónappal ezelőtt Bécsből Semmeringre utazott, ahol a Kurhausban kezelték. Tegnap délelőtt távirat érkezett Aradra családjához, s ebben a Kurhaus igazgatósága közölte, hogy az ügyvéd állapota válságosra fordult, jöjjenek azonnal. A megdöbbenő hír vétele után édesanyja, özvegy Seidner Bernátné, felesége, Seidner Frigyesné, született Basch Erzsébet és kis leánykája, Margitka, még a tegnapi délután folyamán elutaztak Semmeringre. Azonban már nem találhatták életben a tragikus sorsu aradi ügyvédet, mert tegnap este 10 órakor már megérkezett a második távirat, amely közölte a szomorú hírt: Seidner Frigyes meghalt.

Seidner Frigyes halála általános és őszinte részvétet keltett Arad társadalmában, amelynek egyik ismert és igazán közkedvelt tagja volt. Az elhunyt ügyvéd szenvedélyesen szerette a zenét és nemcsak zeneértő volt, hanem maga is művészi zongorázott. Mikor Aradon volt, majdnem minden koncerten részt vett és mindent pártolt, ami a zenével összefüggésben állott. Seidner Frigyes holttestét, a család kívánságára, Aradra szállítják és itthon temetik el impozáns keretek között.

Az ősz főrabbi nem fél.

Látogatás a magyar felsőház legöregebb tagjánál, Reich Koppel ortodox főrabbinál.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Öreg, roskadozó házak, zsidó felirású vendéglők, komoly, szomoruszemű emberek állnak a budapesti Trombita-uccában, a gettoromantika egyik hátramaradt emlékeként. A Trombita-ucca 37. számú háza méltóságos palota, amelynek kapuja felett zsidó és német betűkkel ott áll: *Budapesti Ortodox Hitközség*. Livrés portás vezet fel a látogatót a liftre. Mindenütt a zsidó csillag ragyog a szemlőre, itt nem látni gyávaságot vagy büjöskezést. A budapesti ortodox zsidóság nem törődik a fajvédőkkel...

A harmadik emeleten nagyszakállas rabbi fogadnak, néhány szó és az ember egy középkori varázsló előtt áll, aki komoly, de szelíd tekintettel szemlélve a látogatót, kezét nyújt. A kaftános hívek félkör alakban körülvesszik a beszélgetőket. A mellékszobák ajtói is nyitva állanak, ott is emberek vannak, míg az egyik szobában fiatal leány jegyzl szőrös szóra a beszélgetést. Így veszik körül mindenkor Reich Koppel főrabbi, ha intervjút ad...

— Tudja, miért ez az elővigyázatosság — mondja halkán. Egyszer történt — kezd — hogy Löw szegedi rabbihoz egy fiatal ember érkezett, aki Hollósy néven mutatkozott be. Mint utóbb kiderült, kikeresztelkedett zsidó volt és azelőtt Hollósydernek hívták. Intervjút csinált vele, majd utána felkereste a katonatisztet és kijelentette, hogy a rabbi a magyar nemzetet gunyolta és államellenes kijelentéseket tett. Minden gyermek tudta a rabbi, hogy nagy magyar, akinek atyja 1848-ban honvéd rabbi volt. S mégis bebörtönözték... Azóta tanuk vesznek körül, ha intervjút adok...

A főrabbi áttér ezután Bethlen grófra. Ismerem még a Tisza-éréről, amikor a liberális rezsimnek egyik támasza volt. Meg vagyok győződve arról, hogy ő sajnálta legjobban az atrocitásokat, amelyeket felelőtlenül egyének elkövettek. Reich Koppel nem szívesen beszél a szenvedésekkel teli időről, de mégis hozzátesszi:

— Nagyon sokat beszéltek akkoriban ezekről. Azt mondták például, felrobbantják a templomot és kiirtják hitközségünket. Beszéd csak az egész. Látja, nem robbantották fel semmit és mi még élünk. A 89 éves főrabbi egyáltalán nem fél, amikor ezekről az eseményekről beszél, kilenc évtizeddel vállain, valahogy nem ismeri a félelmet.

Aradi külvárosok kálváriája.

A szennyvíztelep megfertőzi a környék levegőjét s elviselhetetlenné teszi az ottlakók életét. — Aradváros nem tud segíteni a bajon.

(Arad, május 20.) Az elmúlt nyáron az Aradi Közlöny több cikkben foglalkozott az aradi szennyvíztelep ügyével és részletesen ismertette a telep környékén lakók elviselhetetlen helyzetét. A szennyvíz penetráns büze lehetetlenné teszi, hogy a környék polgárai ott-hon töltsék a nyári estéket és a megfertőzött levegő valóságga kitűzi az embereket lakásukból. Emellett a rekkenő hőségben is kénytelenek éjszakánként szorosan bezárt ajtók és ablakok mögött maradni, nehogy a büzös levegő mellett a telep által kitenyészett szunyogok is beszabaduljanak a házakba. A múlt évben a lakosság panaszára az illetékesek megígérték, hogy segítenek a helyzeten és ha már végleges megoldást nem is tudnak egyelőre találni, legalább ideiglenesen igyekeznek elviselhetőbbé tenni a lakosság életét. Azóta egy esztendő telt el, elérkezett 1927. nyara, amely ismét magával hozta a Grivitei (Miklós), Raho-vel (Mihály), Capitan Ignat (Kápa), Numa Pompiliu (Kasza) és Sava Raicu (György)-uccáknak a telep felé eső részeire a büzt, a szunyogokat, zárt házakat, a keserves nyári szenvedéseket. Körülbelül négyezer embert sujt ez az állapot, négyezer aradi adófizető polgárt, a kik mind hozzájárulnak a város terhehez, de hasznát nem látják annak. A város vezetősége ezideig semmit nem csinált a helyzet türethetőbbé való tétele érdekében és nem valószínű, hogy ezen a nyáron tenni fog.

— Ebben az egészségtelen levegőben kell élni gyermekeinknek, ebben a bacillustenyésztetőben nőnek fel Arad iövendőbeli adófizető polgárai — panaszkoznak az emberek. Nincs.

Bonyodalom a házbérek körül Aradon.

Vissza kell-e fizetni a hat hónapra előre kifizetett lakbéreket. — Érdekes nyilatkozatok az igazságügyminiszter rendeletéről.

(Arad, május 20.) Általános feltűnést és bizonytalanságot keltett az igazságügyminiszternek kissé késedelemesen tett nyilatkozata, mely szerint nem kötelező a lakbéreknek hat hónapra előre való fizetése, hanem a bérlők negyedévenként is fizethetik a lakbért. Az új lakástörvény ugyanis, eredetileg azt mondotta ki, hogy a lakbéreket fél esztendőre előre kötelesek fizetni a bérlők. A törvény megalkotásánál csupán a regáttell jogszokást vették figyelembe és nem gondoltak arra, hogy Erdélyben általában egy, vagy három hónapos lakbéreket szokás előre fizetni. A törvény életbe lépett és a háztulajdonosok nagyrésze alkalmazkodott a törvény szakaszaihoz és hat hónapra előre való fizetést követelt lakóitól.

Az igazságügyminisztert — ugylátszik — utólag világosították fel arról, hogy Erdélyben kellemetlen visszahatást keltett a törvény eme szakasza és ez indította Cudabau minisztert arra, hogy megegyezt az a hivatalos kijelentést, hogy Erdélyben csupán három hónapra kötelesek a lakbért előre fizetni. Ez a törvényes intézkedést megváltoztató kijelentés azonban későn érkezett, mert a lakbér fizetések kötelező ideje már régen elmúlt és azok a lakók, kiktől a háztulajdonos hat hónapi lakbért követelt, kénytelenek voltak azt ki is fizetni. A nyilatkozat megjelenésekor ellenben az a kérdés merült fel, hogy azok a lakók, akik hat hónapot előre fizettek, visszakövetelhetik-e a három hónapi lakbért. Felkerestük dr. Parecz Béla országgyűlési képviselőt, aki erre vonatkozólag a következőket jelentette ki:

— Ha a lakó törvényes uton visszaköveteli a három hónapra előre fizetett lakbért, nem lehetetlen, hogy a bíróság meg is ítéli követelését. Azonban nem tartom célszerűnek ebben az ügyben a peres eljárást megindítását, mert elsősorban költséget emészt fel, másodsor pedig a peres eljárás előreláthatólag annyi időt vesz igénybe, hogy amikor a bíróság kimondta az ítéletet, a visszaperelt három hónapi lakbér ismét esedékessé válik. Ezért leghelyesebb, ha a differenciákat békés egyezség útján intézik el a lakók és háztulajdonosok.

aki segítsen rajtunk, ígéreteknél egyebet nem kaptunk eddig. Idén sem tehetünk egyebet, megpróbáljuk újból bebizonyítani az illetékeseknek, hogy elviselhetetlen a helyzetünk. A mint Angel István dr. polgármester visszaérkezik, küldöttségileg keressük fel, megkérjük, győződjön meg személyesen a türethetetlen állapotokról és valahogyan segítsen rajtunk. Talán mégis sikerül az akciónk és megszabadulunk a szenvedésektől.

Ezt mondják az érdekeltek és ennek alapján felkerestük ezután Dirlea Vazul gazdasági tanácsost, akinek a hatáskörébe tartozik ez a kérdés.

— Súlyos kérdés ez — mondja, amikor meghallja miről van szó — a megoldáshoz milliók kellene. A baj ott van, hogy az 1000 köbméter szennyvízre berendezett szűrőtelep kicsiny és így nem működik. Egy új telep millióba kerül, pénzünk pedig nincs. Még egyet: ideiglenes megoldás ebben a kérdésben nincs, nem lehet, ezt csak véglegesen lehet megoldani, ez pedig egyelőre lehetetlen. Ismerjük az ottani lakosság türethetetlen helyzetét, de most nem tudunk rajtuk segíteni. Talán, ha sikerül a külföldi kölcsön...

A helyzet javulására tehát nincsen kilátás, a szenvedés tart tovább, mert a megoldás még az álmok világában lebegő, külföldi kölcsönre van alapítva. A büzös levegőben pedig vígan szaporodnak tovább a bacillusok és az iskolákban csodálkozva konstatálják az orvosok, hogy milyen gyenge, beteges a iövő generációja, amelynek a vállain egykoron nyugodni fognak Aradváros terhel... (m. r.)

Dr. Steinitzer Pál, az aradi Háztulajdonosok Szövetségének ügyésze erről a problémáról a következőképpen nyilatkozott:

— Ha előfordulna, hogy a lakó peres uton akarná visszakövetelni a túlfizetett lakbért, nem hiszem, hogy a bíróság reá nézve kedvező ítéletet hozna. Természetesen minden a bíróság felfogásától függ. Ha az az állásponton van, hogy a lakbérfizetés idején érvényben volt az a szakasz, amely hat hónapi előre való fizetésről intézkedik, úgy a lakó követelését feltétlenül visszautasítja. De ha ellenkező álláspontot remélnék is a lakók a bíróságtól, nem tartom célszerűnek a peres eljárást megindítását ebben az ügyben. Különben is a valószínű, hogy ilyen per csak elvétve fordul elő a törvényszékeken.

Dr. Széll Lajos ügyvéd, nyugalmazott táblabíró hasonlóképpen nyilatkozott. Kijelentette, hogy a lakástörvény 47-ik szakaszából kitűnik, hogy a hat hónapi lakbérfizetés csupán a regátra vonatkozik. Nem írja ugyanis határozottan elő a fél esztendőre előre való lakbérfizetést, hanem a régi királtságokból való jogszokásokra való tekintettel kimondja, hogy a hat hónapi lakbért április 23-ig ki kell fizetni.

— Véleményem — mondotta dr. Széll Lajos — a törvény megjelenésekor is az volt, hogy Erdélyben az itteni lakbérfizetési rendszer marad érvényben. Leghelyesebbnek tartom, ha a lakók és háztulajdonosok békésen egyeznek meg és nem viszik a sok költséggel és kellemetlenséggel járó peres utra az ügyet, mert az ítélet bármilyen is lesz, nem lehet előnyös egyik félre sem.

— Gróf Degenfeld kiszabadult a Schwartzerből. Gróf Degenfeld Imre ma délelőtt a törvényszéki orvosi bizottság döntése alapján elhagyta a Schwartzert elmegyógyintézetet, ahol három évet töltött el, mivel családja költekezéséért és Sugár Edit színésznővel kötött házassága miatt mint beszámíthatatlant gondnokság alá helyezte és a Schwartzert-szanatóriumban végeztette gyógykezelését alá.

Csehszlovákia

első hadügyminiszterének tragikus halála

Megoldódott a lezuhant repülőgép titka. Cseh katonák magyarnak nézték és lelőtték az olasz gépet.

(Az Aradi Közlöny pozsonyi tudósítójának távirata.) Európai szenzáció erejével hat mindenütt az a most szárnyrakelt híradás, hogy megoldódott a titokzatos rejtély, Stefanik tábornok, az első csehszlovák hadügyminiszter tragikus halála körül. Most, nyolc év után derült ki, hogy a fiatal tábornok halálát, aki repülőgépen érkezett Olaszországból hazájába, nem baleset okozta, hanem az olasz Caproni-gépet lelőtték a cseh katonák, mivel azt jelzésénél fogva magyar gépnek nézték.

Milan Ratislav Stefanik tábornok a szlovák szabadságharc legendás hőse az első csehszlovák kormány hadügyminisztere 1919. május 4-én indult utnak a campoformioi repülőtérről Csehország felé egy nagy Caproni-gépen. Utjára elkísérte Scotti olasz főhadnagy, rajtuk kívül pedig a pilóta és egy közkatona foglaltak helyet a gépben. Kilenc kilométerre Pozsonytól, szép és zavartalan ut után, a repülőgép Ivánka község határában lezuhant, portáégett és a négy utas szörnyet halt. A borzalmas tragédia napját nemzeti gyászünneppé avatta a csehszlovák állam, a hivatalos kommunikáció pedig benzinrobbanásban állapította meg a szerencsétlenség okát. A katasztrófa óta állandóan suttogtak a szlovákok arról, hogy Stefanik halála körül valami nincs rendjén. Politikai összeesküvésről is beszéltek, meg arról, hogy a vele együtt elpusztult olaszok okozták Stefanik halálát.

Most azután világosságot derített az ügyre Lechta Mihály papfai mészáros, aki szemtanúja volt a kérdéses repülőgép pusztulásának. Lechta több levélben hívta fel a cseh hatóságok figyelmét arra, hogy Stefanik halálának nem repülőgépszerencsétlenség volt az oka, hanem más és most végre a hadügyminisztérium Lechta adatai alapján elrendelte a vizsgálatot ebben az ügyben. Lechta nyolc évvel ezelőtt Pozsonyban dolgozott mint napzámos. Május 4-én délből több társával együtt Pozsony határában a tüzérkaszánya sarkán állógált, amikor egy hatalmas kétfedelű repülőgép jelent meg a légből. Piros, fehér és zöld sáv volt a gépre festve, amire a katonák abban a hiszemben, hogy magyar repülőgépről van szó, tüzelni kezdtek a gépre. A gépből erre 4 fehér zsebkendő lengett, négy fehér béke lobogó. A katonák azonban még vadabban tüzeltek. A gép jobboldalára dült és mintha le akart volna szállni, földet ért, de újra felemelkedett, mert a kormányzsineg minden valószínűség szerint keresztül volt löve. A katonák azt hitték, hogy a repülőgép kunsztokat csinálnak és újra utána lőttek. A gép bizonytalanul repült tovább a repülőter irányában.

Itt várták már a gépet, de a notabilitások megdöbbenve látták, hogy a zöld-fehér-piros jelzésű olasz gép nem száll le, hanem tovább ingadozik Ivánka felé. A pilóta ugyanis, aki fejsebet kapott, az egyetlen lehetséges megoldást választotta. A gépet a Dunának igyekezett irányítani, hogy megakadályozza a benzin robbanást, mivel a főkormány nem működött. A pilóta akciója azonban nem sikerült és ahogy a gép átrepülte a Dunát, a levegőben felfordult. Utasai kiestek, a gép rájuk zuhant és erre a motor felrobbant. Mikor aztán oda mentek a szerencsétlenség színhelyére, derült ki, hogy a gép olasz volt és Stefanik tábornok hadügyminiszter ült benne.

Eddig szól a leleplezés. A hivatalos vizsgálat most majd megállapítja, hogy Stefanik tábornok tehát fatális és vétkesen könnyelmű félreértésnek esett áldozatul, de ezzel aztán elhallgatnak egyszersmind az esettel kapcsolatban szárnyrakelt különböző mende-mondák is.

Nyers-selyem sima és mintás
100 cmtr. széles, 145.— lejtől

Véndor-nál Str. Metanu 4.



Este

lefekvés előtt újból és alaposan mossunk fogat. Használjunk hozzá Kalodont-ot. Mindig szépek és egészségesek maradnak fogai, ha minden nap reggel, délből és este rendszeresen gondozza őket. A fogápolás az egészség-ápoláshoz tartozik.

SARG



négy évtizeden át bevált.

Aradi örököse van Bjelik püspöknek.

(Az Aradi Közlöny oradeai tudósítójától.) Néhai Bjelik Imre püspök, apostoli kormányzó végrendeletét dr. Mayer Antal apostoli kormányzó, a végrendeletek megnevezett végrehajtója, dr. Krüger Aladár püspökségi főügyessel ma délelőtt mutatta be a járásbírósnak. A püspök vagyont nem hagyott hátra. Minden jövedelmét a szegények között és jótékony célra áldozta fel életében, úgy hogy pénz felett egyáltalán nem rendelkezett. Ingatlana semmi sincs. Nem szerzett házat, nem gyűjtött vagyont.

A végrendelet 1922-ben kelt és a tanúi dr. Gyepes Imre Szent József intézeti kormányzó és Schriffert Béla kanonok voltak. Könyvtárát a püspöki könyvtárnak, házi kápolnáját, kegysejreit a székesegyháznak hagyta azzal, hogy ha nem szükséges, szegényebb templomok között ki-

oszthatják. Bútorzata nem az övé volt, hanem unokanővéreé, Streitenfeld Eugéniáé, aki egyéb apró ingóságait is örökölte. Szeretettel emlékszik meg unokahugáról, aki betegségében ápolta, gondozója volt. Püspöki keresztjét régi barátjának, a bécsi tabori püspöknek hagyta. Ruháeműjét s egy-egy darab ékszert másik unokahugának, Streitenfeld Annának s két unokaöccsének, Bernarik Imre aradi postafőellenőrnek és Bernarik József nagyszombati agrártisztviselőnek hagyományozta. Bjelik Imre végrendelete nem sokban különbözik egy szegény plébánosétól, ami azt bizonyítja, hogy tabori püspöki magas állásával járó jövedelmét, amiből vagyont gyűjthetett volna, állandóan elajándékozta. Köztudomásu, hogy szeretett adni s ezt az emberi jóságát legjobban végrendelete igazolja.

Szenzációs letartóztatás Timisoarán.

Örízetbe vették Sebes Bélát, a timisoarai temetkezési vállalat igazgatóját. — A megszűnt Concordia temetkezési üzlet volt tulajdonosa nyolcszáznál több terhelő adatot gyűjtött össze ellene.

(Saját tudósítónktól.) Szenzációs letartóztatás történt tegnap délből Temesvárott, mely egy fél év óta folyó bünyügyi vizsgálatnak adott feltűnést keltő fordulatot. A timisoarai kir. ügyészség indítványára ugyanis Safirescu vizsgálóbíró elrendelte Sebes Béla városi temetkezési vállalati igazgató letartóztatását lopás és sikkasztás büntette címén. Az ügyészség megkeresésére Sebes Bélát tegnap délelőtt Kalin detektív elővezette a vizsgálóbíróhoz, aki rövid kihallgatás után letartóztatta és bekísértette az ügyészségi fogházba.

A bünyűgy előzményei arra a harcra nyulnak vissza, mely az időközben megszűnt Concordia temetkezési vállalat és a városi temetkezési vállalat közt folyt s amely a Concordia megszűntetésével végződött. A vállalat tulajdonos, Dölle Ágoston Sebes Bélának tulajdonította, hogy tönkrement és elkeseredésében elhatározta, hogy leleplezi. Hosszu időn keresztül figyelte Dölle és mikor elegendő terhelő anyag gyűlt össze, nyíltan fellépett Sebes ellen. Akciójának egy szépséghibája volt, hogy abba hivatlanul beleavatkozott a zsarolásai miatt a napokban letartóztatott Sébor Andor állhirlapíró is, aki az egész ügyet salát anyagi

használására igyekezett kiaknázni és különböző fenyegetésekkel, ijesztgetésekkel sikerült is Sebes hozzátartozóitól 23.500 lejt kizsarolnia.

Sebes Béla ellen a vádak alapján megindult a fegyelmi vizsgálat a város részéről, melynek során sikerült tisztázni magát. A bünyűgyi hatóságok más irányban tovább folytatták a vizsgálatot és tucatjával hallgatták ki a tanukat. Sok adatot szedett össze Ionescu Péter belügyminiszteri vezérfelügyelő multkori vizsgálata. Dölle Ágoston ugyanis több, mint nyolcszáz esetet gyűjtött össze. Dölle Ágoston, aki nem tudta, miféle ember az ügybe beleavatkozó Sébor Andor állhirlapíró, adatainak egy részét közölte vele. Dölle látta, hogy Sébor pénzért kiszolgáltatta adatait Sebesnek s erre már később a megfélemlítő övatosságot tanusította az élelmes állhirlapíróval szemben. Sébor, mint megirtuk, tovább igyekezett zsarolni Sebeseket, s midőn ezek már nem álltak kötelnek, a maga részéről is elárastotta feljelentéseivel a hatóságokat. A sors furcsa tréfája, hogy Sebes Béla és üldözője: Sébor Andor szinte egyszerre lettek a timisoarai fogház lakói, ahol a közös séták alkalmával bizonyára vegyes érzelmekkel nézegetik egymást,

Művészet.

A hősnő megsebesült.

Fekete Irén, az aradi színtársulat országos nevű tragikája, tegnap este az „Asszonyáldozat” timisoarai előadása közben egy karabélylövéstől megsebesült. Most, mikor leírtam, úgy érzem, hogy ez a mondat nagyon hasonlít egy harctéri jelentéshez, vagy egy rendőri hírhez, ami végeredményben szintén a Höferidák műfajához tartozik. Egyik ember a felhőkarcoló kiszögellő vastraverzén kopácsolva harcol a kenyérért, a másik buvárkosztümben motoz a tenger fenekén, a harmadik rendkívüli és tragikus sorsu asszonyokat ábrázol a színpadon. Mindegyiket egyformán érheti baleset... elesnek, megsebesülhetnek a kenyérharc frontján. Fekete Irén szép, fehér keze tegnap este véres lett a színpadon, a színpad görcsbütyköltő deszkáin. Igazi, meleg vér folyt az eleven husból és igazi, heves fájdalmak marcangolták a haldokló Lavalette grófnét... mert még a royalista katona karabélyja is elsülhet és sebet ejt. És a vérző hősnő nem kiáltott szanitécért, orvosért, hanem összeszorítja a fogát, elájul a kintól, de egy pillanatra sem feledi, hogy ő most Lavalette grófnő, akinek megsebesülve, haldokolva is. Georg Kaiser szavait kell mondania.

Mert az előadást be kell fejezni, simán, stílusosan, úgy, ahogyan azt a szerző előírja, a közönség hangulata megkivánja. Ez kötelessége, hivatása a hősnőnek és nem fontos, hogy Fekete Irén véres kezét marja-e a fájdalom és gyöngye asszonyi idegei remegnek-e az éjszától. A felhőkarcoló tetejéről lezuhanó bádogos ordíthat, a tengerfenéken levegő nélkül maradt buvár arca eltorzulhat a buvárisak alatt, de Fekete Irénnek még akkor is vigyázni kell a stílusra, a szerző utasításaira, amikor Infanterist Statizta ügyetlen karabélyja vérbe borítja a kezét. Ezért hősnő Fekete Irén a művészi munka frontján és ezért lett érzélgős fejelek ebből az írásból és nem rendőri hír, vagy harctéri jelentés. (g. s.)

* Az aradi színház heti műsora. Téli színház: Szombat délután 6 órakor: Bree, a világhírű állatpszichológus, hipnotizőr és gondolatolvasó előadása. (Rendes helyárad.) Este 8 és fél órakor: Orlov, operett (Pintér Böske és Urletianu karnagy vendég szereplése.) Vasárnap délután 3 órakor: János vitéz, operett. (Mérésékelt helyárad.) Délután 6 órakor: Bree, a világhírű állatpszichológus, hipnotizőr és gondolatolvasó előadása. Este 8 és fél órakor: Nótás kapitány, operett. (Farkas Lili fellépte.) — Nyári színház: Szombat este 9 órakor: Falusi lakodalom, operett. (A vilnai zsidó operett-színház előadása.) Vasárnap este 9 órakor: Jankele, operett. (A vilnai zsidó operett-színház előadása.) Hétfő este 9 órakor: Tipke Faier, operett. (A vilnai zsidó operett-színház előadása.)

* Pintér Böske vendégfellépte a Pompadourban. Szép ház tapsal üdvözölték ma este Pintér Bösket, aki Fall Leó gyönyörű operettjében a Pompadourban lépett hosszú idő után ismét az aradi közönség elé. A primadonna kellemes színpadi jelenség, aki rutinnal mozog, kellemes és vivőképes hanggal rendelkezik s megvesztegető kedvességgel érdemli ki a közönség szeretetét. Sok és szíves taps bizonyította, hogy tetszett Pintér Böske és a többi szereplők is, akiknek élén Kertész Mancsi, Szentgyörgyi Mária, Borovszky Oszkár, Gyöző Alfréd, Kun Dező, Örvössy Géza végezték jó munkát. A zenekar élén ezuttal Urletianu karmester működött, aki biztos kézzel irányította az orchester fölött.

* Kálmán Sári bucsuja. Az aradi színházban a közeledő színiévad-befejezés következtében megkezdődnek az elsőrendű tagok bucsúi s a sort Kálmán Sári, a társulat prózai művésznője kezdi meg, aki a jövő hét péntekjén Szenes Béla Nem nőülök-jében a bárónő — egyik legjobb — szerepében bucsuzik el Arad közönségétől.

A Vatikán feloldotta ígérete alól Averescut.

Goldis miniszter római utazásának kulisszatitkai. — A konkordátum aláírása esetleg öszre marad.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójától.) A belpolitikai életet még mindig erősen foglalkoztatja Goldis László római útja. Informátorunk, kinek jó kapcsolata vannak a kultuszminiszteriummal, a következőket véli tudni Goldis római útjával kapcsolatban.

— Mikor Averescu generális Rómában volt, határozott ígéretet tett arra nézve, hogy a konkordátum aláírása elé a román kormány semmiféle nehézségeket nem fog gördíteni. A konkordátum szövegét, a több mint négy évig tartó tárgyalások alatt eléggé meghányták-megvetették és Averescu a konkordátum legutolsó tervezetét parafálta is. Viszont azonban kikötötte azt, hogy az aláírás időpontját a román kormány fentartja magának. Averescu belpolitikai nehézségekre hivatkozott, az ortodox papság felzudulására, melyet a konkordátum aláírása kiváltana és az aláírást fentartotta arra az időre, mikor ezt minden nagyobb feltűnés nélkül végre lehet hajtani. Főképpen Goldis miatt volt a konkordátum aláírása nehéz, aki több ízben is kijelentette, hogy ameddig ő ül a kultuszminiszteri székben, — nem engedi meg a konkordátum megkötését. És Goldisnak ez sikerült is hosszú hónapokon keresztül. Közben azonban a Goldis-csoport Averescuhoz való pártolása kirántotta Goldis lába alól a talajt. A kultuszminiszteri bársonyszéknek Averescu azt az árt szabta, hogy Goldis feladja a konkordátummal támasztott merev álláspontját és nemcsak, hogy aláírja a konkordátumot, hanem az ortodoxia körében oly hangulatot teremt, hogy a konkordátum aláírása semmiféle belpolitikai nehézséget nem támaszt a kormánynak.

Goldis ezt a feltételt elfogadta. Azonban neki is voltak különböző feltételei. A többek között az, hogy a konkordátum aláírása ügyében a tárgyalásokat ő vezesse. Goldisnak sikerült megértetnie Averescuval, hogy neki oly fegyverei vannak, olyan érvei, melyeket ha Gasparrinak felsorakoztat, úgy — sikerülni fog neki, a mainál sokkal kedvezőbb feltételekkel megkötni a konkordátumot. Goldis tényleg elutazott Rómába és nem egészen véletlen, hogy épen Cisár címzetes érsek kísérte

el e felelősségteljes útján. Milyen érveket sorakoztatott fel Goldis Rómában, illetve milyen érvekkel sikerült a legügyesebb diplomatát, Gasparrri bíborost meggyőznie, arról természetesen semmi hír sem szivárgott ki. Azonban ennek dacára, nem kell, hogy nagy fantáziával rendelkezünk, hogy ez érvek legsúlyosabbikát kitaláljuk. A romániai görög-katolikusok kérdését vetette fel Goldis és minden valószínűség szerint ez érve hatása alapján sikerült a konkordátum szövegében a nagy engedményeket elérnie és ez érve hatása alapján kerülhetett a sajtóba, hogy a Vatikán engedett a kormány kérésének és Cisár címzetes érseket fogja a legfőbb római katolikus püspökök tekinteni.

Az erdélyi görög-katolikus románok, kik a regáti románoktól csupán vallásban különböznek, féltett gyermekei a Szentszéknek, hiszen leginkább ki vannak téve annak, hogy elhagyják azt a vallást, amely egyedül gátolja azt, hogy teljesen egyek legyenek regáti testvéreikkel. A Vatikán már csak az utóbbi időben is egynéhányszor megmutatta azt, hogy féltett és elkényeztetett gyermekeként kezeli őket. A cluj-kolozsvári templomajándékozás esete legjobban igazolja ezt az állításunkat. És amikor Goldis a felhozott érvei között mintegy ütőkártyát, a görög-katolikusokat is fel említette, ezzel már meg is nyerte a játszmát Gasparrival szemben. Azt ígérte Goldis Gasparrinak, hogy nem indít erőteljes propagandát oly irányban, hogy lehulljon a válaszfal a regáti és erdélyi románok között, vagy talán nem ment el ily messzire, ez oly belpolitikai titok, melyről még a minisztertanácsban is csak gondosan bezárt ajtók mögött tárgyalhatnak.

Kétségtelen tény az, hogy Goldis római útja győztesen végződött, Goldis magával hozta Gasparrri bíboros üzenetét a kormány részére, hogy felmentik Averescu generális ígéretének beváltása alól. A konkordátum aláírása öszre is maradhat, amikor a felekezeti törvény bizonyos rendet teremt az egyes felekezetek és a kormány között.

Tudósító.

* Ma este konferál Nagy Endre a Kulturpalotában. Nagy Endre aradi konferanszestje lesz első állomása annak a diadalmas erdélyi utnak, amelyre ma indult el a legszellemebb magyar csevegő. Az aradi közönség ritkán látott, nagy érdeklődést tanúsít az érdekesnek és élvezetesnek ígérkező előadás elé és a jegyek nagyrészt már elővételben elkapkodta. A jelek szerint tehát zsúfolt ház fog kacagni ma este a Kulturpalotában. Nagy Endre ötletes, szatiráival átszótt, nagyon mulatságos konferanszán. Az illusztris író maga rendelkezett úgy, hogy a műsört egyedül ő tölthesse ki és a közönség csak nyert ezzel, mert egész este őt hallgathatja, akit semmiféle más műsorszám sem tud pótolni. Jegyek egész nap Oláh könyvkereskedésében, este pedig a Kulturpalota pénztáránál kaphatók.

* Az aradi színházi iroda hírei. Előadások szombaton. Mozgalmas és változatos napja lesz szombaton a színháznak. Délután hat órakor a téli színházban Mister Bree, a világhírű állat-hipnotizőr mutatja be csodálatos szuggeszcióját. Este 8 és fél órakor a téli színházban Pintér Böske, a kiváló primadonna lép fel másodsor az Orlovban, amelynek női főszerepe Erdélyiszerte ismert elsőrendű alakítása. A művésznő partnere László Andor. Igen hálás szerepük van Kertész Mancinak, Kiss Maricának, H. Szendreynek és Gyözőnek. Az előadást Urletianu, a jeles karmester dirigálja. Este 9 órakor a nyári színházban először játszák a vilnai zsidó operett-színház. A pompásan összerakott és elsőrangú művészi erőkből álló együttes a Falusi lakodalom című, vidám operettet mutatja be. — Vasárnap elő-

adások. Vasárnap három előadás lesz a téli színházban. Délután hat órakor mérsékelt helyáradal János vitéz látszik. Délután hat órakor Mister Bree megismétli hipnotikus mutatványait és este 8 és fél órakor a Nótás kapitány van műsoron. A grófnőt ezuttal Farkas Lili játsza. Este 9 órakor a vilnai zsidó operett-színház másodsor játszik. Ezuttal egy vidám operettet fog bemutatni.

Leégett az Agricola-palota Bucarestiben.

Órlásl arányu tűz a Calea Victoriein.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Ma délelőtt az Agricola biztosító intézetnek a Calea Victoriein, a főpostával szemben lévő palotájában tűz ütött ki. A déli órákban a lángok már a felső emeleten pusztítottak. A főváros egész tűzoltósága dolgozott a tűz lokalizálásán, ami óriási erőfeszítés árán a délutáni órákban sikerült is.

A tűz elpusztította a palota padlásrészt, ahol a szolgaszemélyzet lakott. A lángok kezdetben nagy veszéllyel fenyegették az egész palotát és a szomszédos országos létépénztárt is. Az oltási munkálatokat Nicoleanu tábornok, rendőrprefektus végezte és a tűznél mindvégig jelen volt Miklós király herceg, Trancu-lasi munkaügyi miniszter és más méltóságok. A tűz okát eddig nem sikerült megállapítani, a kár nyolc millió lej.

Csacsemőnek a legjobbat: **Höfer** hintőport, krémet, szappant.

H I R E K.

Kiutalták

a magyar iskolák államsegélyét.

Bucurestibe rendelték a kisebbségi egyházi iskolák képviselőit, hogy szótosszák a harminc milliót.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Manoilescu pénzügyi államtitkár tegnap délelőtt végre kiutalta azt a harmincmillió államsegélyt, melyet a kormány már régen megavazott a magyar felekezeti iskolák támogatására, de melyet mindeddig hiába vártak a magyar kisebbségi iskolák.

Most aztán végre megtörtént a tényleges kiadás, melyről a pénzügyminiszter levélben értesítette a közoktatásügyi miniszteriumot. A pénzt a pénzügyminiszterium a közoktatásügyi miniszteriumhoz küld és innen történik majd a szótosszák. A közoktatásügyi miniszterium már tegnap távirattal Bucurestibe kérte a kisebbségi egyházi iskolák képviselőit, hogy velük a pénz szótosszák módjait és annak felhasználási útjait közölje.

— Időjárás. A meteorológiai Intézet jelesége szerint enyhe, esőre hajló idő várható.

— Miklós herceg kulturaklója. Bucurestiben jelentik: Miklós királyi herceg ma felhívta az ország népéhez, amelyben jelenté, hogy a Sinaiában létesítendő nyolc osztályos gimnázium és internátus létesítése érdekében indított országos akciónak az élére lép s arra kér mindenkit, hogy tehetsége szótosszák a nagyszabású terv javára.

Már a jövő esztendőre meg akarnak kezdeni. Az új sinaiai gimnázium és internátus helyét Carol király régi kastélyának kertjében létesítene, a „Principele” elnevezést fogja kapni.

Másodszor is feloszlatták Chisineu községét. A megyei prefektúra ma újból elrendelte a különböző szabálytalanságok címén — a chisineseni község feloszlását. Erdélyben néhány hónappal ezelőtt a prefektúra rendszer feloszlatta ugyancsak szabálytalanság miatt a tanácsot, ez azonban megfelelő bejelentést a miniszteriumhoz. A miniszterium elutasította a felebbezésnek és visszahelyezte a tanácsot. Most azonban újabb szabálytalanságok miatt a prefektúra megint elrendelte a község feloszlását.

Ausztriában tilos fürdőruhában táncolni. Bécsi jelentik: A nyár elővetelével az osztrák városi közönsége a különböző környékbeli fürdőhelyeket látogatja meg. A fürdőszezon kezdetével az érdekes rendeletet adták ki a hatóságok, amelyek végetvetnek azon szokásnak, hogy a vendégek fürdőruhában táncoljanak. Az összes fürdőhelyeken nyomtatott felhívás figyelmezteti a közönséget, hogy fürdőruhákban és uszókostümökben tilos tánc. A rendeletet, amely végetvetett a közönség nyári szórakozásának, igen nagy sajnálkozással fogadták a tánc kedvelő hölgyek és férfiak.

Hadiárva napja Aradon. A hadiárva-gyógyító egyesület május 21-én, szombaton, Aradon gyűjtőnapot rendez a hadiárva-javára. Valahogy úgy érezzük, hogy ennek az akciónak tulajdonképpen nem volna szüksége semmiféle u. n. hangulatkeltésre, hanem az élő — sajnos — már igen hosszú idő óta oly folytatólagos gazdasági viszonyok között, amelyek fásulttá teszik a lelket és az erőt, minden, még az irgalom és könyörületesség iránt is. Mert ezeknek az érzelmeinknek, meg az emberszeretetnek kell szorosan áthatni Aradon a szíveket, amikor a város vérértanúinak árvái részére rendezett gyűjtést egy nemes célú egyesület. A szavak mellett kellően nem is jelezhető világkatasztrófák legfájdalmasabb és legborzasztóbb, még mindig be nem hegedt sebeit gyógyítja holnap minden banál, ami belekerül a gyűjtőpernyékbe. A sebeket, különösen ezeket a sebeket pedig meg kell gyógyítani, mert enélkül nem lesz sohasem egészséges a megviselt emberiség. Hisszük, hogy ebből a szamaritánus munkából méltóan kivesszi részét Arad

Selyemcsempészeket lepleztek le Bucurestiben.

Eredményes házkutatás két fővárosi divatkereskedőnél.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A vámvezérigazgatóság rendeltére a bucaresti-i rendőrség ma délelőtt házkutatást tartott a Calea Victorieián lévő „Georges” és „Cristian” divatruháüzletekben. A házkutatás elrendelésére egy névtelen feljelentés szolgáltatott okot, amely szerint a két cég az

elmúlt napokban nagyobb mennyiségű selymet csempészt az országba. A feljelentés valónak bizonyult, miután a rendőrség mindkét üzletben több láda selymet talált, amelynek eredetéről a kereskedők nem tudtak pontos felvilágosítást adni. A selymekkel teli ládákat befoglalták és a kereskedők ellen megindították az eljárást.

Drágul a bor Aradhegyalján.

Nagy kereslet a kommerszborok iránt.

(Arad, május 20.) A legutóbbi napokban Aradhegyalja borpiacán igen erős vásárlókedv nyilvánult meg a hegyaljai bor iránt. Ez az örvendős kereslet több körülménnyel magyarázható. Mindenekelőtt elsősorban összefüggésben áll a tavalyi gyenge természettel, amihez hozzájárult a májusi fagy, melyeknek kapcsán a készletmennyiségek megcsappantak és az idel terméskilátások sem kedvezők. Továbbá a regát is erősen érdeklik, különösen a gyengébb minőségű borok iránt és osztrák

cégek is nemrégiben jelentős vásárlásokat eszközöltek, amelyek aztán szállító hatást gyakoroltak a hegyaljai borárakra. Így a kommerszborokért máligán fokozottan 1.40 és 1.50 lejese árat kínálnak. A fajborokat már nem is máligán fokozottan értékelik, hanem speciális fajaik alapján és itt az árak 20—22 lej körül mozognak literenként. Az idei terméskilátásoktól függ az árak további kifejlődése, de tekintve, hogy az idén is gyenge termés igazságszerű, az árakban újabb emelkedés tekinthető valószínűnek.

— A Missisipi tavat csinnál a városokból. Newyorkból jelentik: A Missisipi áradása tart, félnek attól, hogy egész Luisiana állam hatalmas tó lesz. Jelenleg 3 és fél millió hektár áll víz alatt. A Missisipi deltájától a tengerig új folyamag képződött az áradás következtében és az az ág szélesebb, mint maga a Missisipi.

— Várnai Dánielt kitiltják a magyar parlament 10 üléséről. A magyar képviselőház mentelmi bizottsága elhatározta, hogy a Háznak indítványozni fogja Várnai Dánielnek a tegnapi ülésen való magatartásáért az ülésekről 10 napra való kizárását.

— Életfogytiglani fegyházra ítélték a pest-erzsébeti gyilkosokat. A pestvidéki törvényszék ma hozta meg ítéletét a pest-erzsébeti gyilkosság ügyében. Lucska Gusztávot és Gröller Mihályt életfogytiglani fegyházra ítélték. Hasonló büntetést kapott Kovács István, akit tettestársi minőségben mondtak ki bűnösnek. Szvincsák Annát életfogytiglani fegyházra ítélték.

AZ UDVARIAS TÁVIRDÁSZ.

— Bocsánat — szót ihelve a futástól egy ur a távirat felvevő hivatalnokhoz — negyedórával ezelőtt feladtam itt egy táviratot és szeretnék azon egy kis korrekturát eszközölni, ha még nem küldték el.

— Arról a sürgönyről van talán szó, amely így szól: „Frida szerencsésen egy leánygyermeknek adott életet?”

— Igen, igen... legyen oly kedves, juttassa ki az „egy” szót és írja a helyébe azt, hogy „kettő”.

— Szép magától... Mondja csak: ne várják esetleg még egy negyedórát? ...

— Bronner, a fősiber, börtönbe került. Bécsi jelentések szerint az inflációs korszak egyik leghírhedtebb siberének, Bronner Sámuelnek hamis csődügyében ma délután ítélték ki az ítéletet, Bronner három havi szigorított börtönt kapott, havonta kétszer szigorított fekhellyel. A sikkasztás vádjára alól felmentették.

PATAKY Béláné tanítványainak
gimnastikai
matinéja május 29-én.
Jegyek már kaphatók Sándor Ferenonél.

— Gyanus haláleset Aradon. Titokzatos halálesetről tettek ma jelentést az aradi államrendőrségnek. Takács Lajos gazdálkodó, az Ardealului (Erdélyi) ut 23—25. számú ház lakóját ma reggel halva találták szobájában. A helyszínen megjelent rendőrorvos nem tudta teljes határozottsággal megállapítani, hogy mi lehetett a halál oka. A holttesten ugyanis gyanus foltokat észleltek, amelyek esetleg mérgezésről származtak. Nincs kizárva az sem, hogy Takács Lajost szívizélhűzés ölte meg. A halál okának kiderítésére az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását.

— Goldis László miniszter Aradra érkezik. Ma távirat érkezett az aradi prefektúrára, amely szerint holnap délelőtt érkezik Aradra Goldis László kultuszminiszter, Boneu Vazul megyei prefektus kíséretében.

— Megkerült az eltűnt vállalati igazgató. Az Aradi Közlöny beszámolt arról, hogy Telts Pál, a clujji Lloyd Express-vállalat timisoarai igazgatója rejtélyes körülmények között eltűnt. Most aztán kiderült, hogy Telts, amíg mindenfelé keresték és eltűnésével fantasztikus történeteket hoztak kapcsolatba, a Caras-severin megyei Ferencfalván keresett enyhülést megviselt idegeire.

— Városrendészeti kongresszus Bucurestiben. Ma belügyminiszteri rendelet érkezett Arad város vezetéséhez. A körendeletben tudomásra hozzák a városnak, hogy június 1-én, 2-án és 3-án országos konferenciát rendez Bucurestiben a legfelsőbb technikai bizottság. A kongresszuson, amelyre az ország minden városa egy-egy mérnököt delegál, a városrendezések kérdését fogják legjobban, egységesen megoldani a városrendezések kérdését egész Romániában. Aradváros részéről — az eddigi tervek szerint — Muresán János városi főmérnök vesz részt a konferencián.

— Halálozások. Tóth Frigyes nyug. dohány-beváltó hiv. tisztartó Zimándközön meghalt. Az elhunytban Tóth Valéria áll. tanítónő édesapját gyászolja. Temetése vasárnap délelőtt 11 órakor lesz Zimándközön.

Sulyos csapás érte Schlesinger Armin szabadhelyi kereskedőt. Felesége Schlesinger Arminé elhunyt. Temetése vasárnap d. u. 3 órakor lesz az aradi izraelita temető halottas-házából.

— Sikkasztó galati-i pénztáros. Galatiból jelentik: A galati-i rendőrség ma letartóztatásba helyezte és az ügyészségre szállította Lazarescu Ionelt, a galati-i városi vázoghíd pénztárosát, aki a levágott állatok vágási díjáról szóló ellennyugtákat meghamisította és ilyen formán több mint százezer lejt sikkasztott el. A sikkasztásokra az egyik mészáros feljelentése nyomán jöttek rá, akinek ugyanis egy tévesen bevételezett összeget visszautaltak, de természetesen a már meghamisított ellennyugta alapján így a mészárosnak a pénztáros, — miután valószínűleg nem emlékezett, hogy milyen összeget vételezett be annak idején — lényegesen kevesebb összeget fizetett vissza. Lazarescu a rendőrségen beismerte a sikkasztásokat, de arra hivatkozott, hogy nehéz anyagi viszonyai miatt volt kénytelen idegen pénzhez nyulni.

— Agyonütötte a katgém. Jelentették az aradi ügyészségen, hogy Ratoc Stefan 75 éves aradi gazda vizet akart merni az udvarán álló kutból, amikor elkorhadt gém azonban váratlanul eltört és olyan hatalmas erővel esett Ratoc fejére hogy szerencsétlen időse ember szörnyethalt.

Oriási kémkedési ügy Bécsben.

Az osztrák kormány a kancellári sajtóhivatal két főtisztviselőjének nyugdíjazásával akarja a botrányt eltussolni. — A csehszlovák követség volt sajtófőnöke is a szovjet kémé volt.

(Az Aradi Közlöny bécsi szerkesztőségétől.) Néhány hét előtt röviden jelentettük, hogy az osztrák belügyminiszterium különböző csalások miatt kiutasította Bakonyi Andrást orosz állampolgárt, néhai Bakonyi Samu dr. volt országgyűlési képviselőnek, a függetlenségi és 48-as párt egykori nagyevű elnökeként fia. Néhai Bakonyi Samu életének utolsó éveiben minden összeköttetést megszakított fiával, aki a gyászos emlékü magyarországi proletárdiktatura alatt különböző bűncselekményeket követett el, majd a kommun bukása után Oroszországba szökött, ahol a szovjet szolgálatába lépett. Néhány év előtt Párisban merényletet kísérelt meg volt barátnője ellen, majd sikertelenül Franciaországból megszökönie. Az utolsó években a bécsi orosz követségen teljesített szolgálatot osztálytanácsosi minőségben. Ezen kívül megbízása volt a moszkvai gazdasági népbiztoságtól lovak vásárlására. A kiutasítás hivatalosan azért történt, mert Bakonyi a lovasvásárlások során különböző csalásokat követett el és több osztrák lókereskedőt megkárosított. Most azonban — noha a legtöbb bécsi lap a kancellári hivatal kérésére egyelőre nem írta meg — mint jelentettük — kiderült, hogy Bakonyi kiutasítása egy óriási kémkedési ügy kapcsán történt.

Bakonyi évek óta a szovjet kémé volt Bécsben és két magáról megfélemezett bécsi főtisztviselő segítségével, államdoán lemásolta a kancellári hivatal bizalmas aktáit, a különböző külföldi osztrák követségek jelentéseit. A kancellári hivatal aktái alapján Bakonyi hétről-hétre részletes jelentéseket küldött Moszkvába. A kancellári hivatal két főtisztviselője, Sawrzel, a sajtófőnökség irodaigazgatója, volt I. osztályú császári és királyi futár, valamint Fuchsné, Ludwig meghatalmazott miniszter, sajtófőnöknek titkárnője. Sawrzel és Fuchsné az államrendőrségen töredelmes vallomást tettek, mire a kormány nyomban elrendelte nyugdíjaztatásukat. Az osztrák kormány a felelősségrevonástól eltekintett, hogy így a kínos botrányt elkerülje.

Bakonyit és a kancellári sajtóosztály két főtisztviselőjén kívül egy negyedik, igen érdekes szereplője is van a kémkedési ügynek és pedig a bécsi csehszlovák követség éveken át volt sajtófőnöke, Dolezal, aki csak rövid idő előtt nyugdíjaztatta magát és azóta mint cseh lapok tudósítója működött Bécsben. Dolezal is már ismételtelen kihallgatták a rendőrségen és a bécsi újságírók szervezete is fegyelmi eljárást indított ellene. Noha ma már a kémkedési botrány szóbeszéd tárgyát képezi politikai körökben, az osztrák kormány még mindig iparkodik az ügyet eltussolni és ezért a legtöbb bécsi újság a kancellári hivatal felkérésére eddig még nem foglalkozott a dologgal. Az osztrák kormány eltussolási szándékára jellemző a sajtófőnöknek, Ludwig meghatalmazott miniszternek és rendkívüli követnek következő nyilatkozata:

— Tény, hogy a sajtófőnökség két alárendelt (?) tisztviselőjét (az egyik a sajtófőnökség igazgatója, a másik a nyilatkozó sajtófőnöknek, Ludwig miniszternek titkárnője) elbocsátottuk. Ez a két tisztviselő indiszkrétciókat követett el, minek következtében felhívták őket, hogy kérjék nyombani nyugdíjaztatásukat, amely felhívásnak meg is felelték. Abból a tényből, hogy a két tisztviselőt nyugdíjaztuk, kitűnik, hogy nem követtek el olyasmit, amiért büntetőjogi, vagy fegyelmi eljárásnak lenne helye, hanem csupán igen fontos felelősségteljes pozíciójukban figyelmen kívül hagyták a legszigorubb titoktartás kötelezettségét. Kém-

kedésről tehát a két tisztviselőt illetőleg nem lehet szó.

Eddig Ludwig sajtófőnök nyilatkozata. Politikai körökben azonban az a hír terjedt el, hogy Bakonyi a kancellári hivatalból nemcsak

Hogyan lesznek a bánáti svábok franciák? Érdekesek a népszámlálás körül. — Nyilvánosságra kerülnek a erdélyi városok népszámlálási adatai.

(Arad, május 20.) Amíg Aradon hétpecsétetes titok zárja alatt őrzik a népszámlálás adatait, addig Erdély több városában, így: Timisoarán, Szmáron, Targumuresen és Brasovban, ahogy a népszámlálási ívek feldolgozása befejeződött, nyomban — hivatalos formában — nyilvánosságra hozták a népszámlálás végleges adatait. Ezek szerint Timisoarának a várt 100.000 lakossal szemben összesen csak 87.900 lakosa van. Timisoarán különben általános a vélemény, hogy a lakosság egyrésze különösen a kisebb intelligenciájú elemek egyszerűen elmulasztották az összeírási lapokat kitölteni és benyújtani. A timisoarai eredményről részleteket ugyan egyelőre még nem közöltek és így nem lehet tudni, hogy a lakosság számszerinti megoszlása — tudvalevőleg nem — anyanyelv szerint történik az osztályozás. — milyen számadatokat eredményezett. A városi hatóságok e tekintetben szigorúan titkolóznak, annyi azonban minden titkolódzás ellenére kiszivárgott, hogy fejsőbb utasítás alapján a magukat magyaroknak valló zsidó származású és vallású lakosság bevallását nem vették számba. De sok érdekes momentum is merült fel az összeírási lapok összehámlálásakor. Így például egy magas állású, magyarnyelvű köztisztviselő, akinek családja már régebben

a szomszédos államokat, tehát Csehszlovákiát, Jugoszláviát, Magyarországot, Romániát és Olaszországot érintő aktákat szerzett meg, hanem évek során át lemásolta a párisi osztrák követség bizalmas jelentéseit is, va a kémkedés Franciaországot is érinti és a francia kormány nem hivatalosan megavval a követeléssel lépett fel, hogy a bűnsöket felelősségre kell vonni. Tehát egy kérdéses, hogy az osztrák kormány eltussolási szándéka sikerülni fog-e?

kikeresztelkedett, római katolikus vallású zsidónak jelentette be magát. Ennél érdekesebb azonban a timismegyei Triebswetter falu lakosának felfogása a nemzetiségi eredést illetően. Ennek a községnek a sváb lakosságát 200 esztendővel ezelőtt Elzászból hozták a Bánágba, de már másfél száz esztendeje egyetlen szót sem tud franciául, az ő szőirásai jöpon franciának vallotta be magát egytől-egyig.

Ugyancsak most hozták nyilvánosságra szatmarmegyei népszámlálási eredményt is, mely szerint a megyének 284.443 lakosa van kik közül 170.732 román, 62.265 magyar, 27.000 zsidó, 1293 sváb, 4690 rutén, a többi pedig különböző nemzetiségek között oszlik meg. Szatmarnak 54.092 lakosa van, amelyből 23.245 magyar. Marosvásárhely lakosainak száma 33.085, ebből magyar 19.051, román 11.236, met és szász 889, zsidónak 5048-at túlmagyar zsidóságot fel nem tüntető német, szerb 194, orosz 305, rutén 120, b görög 23, ukrán 14, meg nem határozott nemzetiségű 1500, Brasov lakosainak száma 11.249 szász, 2123 zsidó, 1293 német és egyéb nemzetiségű. A zsidók közül 200-an magyaroknak vallották magukat.

Kamarillát létesítenek a postaforgalomban

Megneheztlik a táviratok feladását. — Tornyai szenátor felszólalás szenátusban.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) A szenátusban a postai ügymenet reorganizálásáról szóló törvényjavaslatot tárgyalták. A javaslat hatodik szakasza a következőket mondja:

„A bírói hatóságok (Politia judiciara) feljogosítottak arra, hogy magánleveleket negyvennyolc óráig visszatartassanak. — Ugyancsak visszatarthatnak negyvennyolc óráig magánleveleket a katonai hatóságok is.”

Tornyai Gyula: Ez az intézkedés valóságos kamarilla megteremtését jelenti és rendkívül sérelmes. Pótindítványt tesz a szakasz módosításra, melyet azonban a többség elvet.

A javaslat negyvenhetedik szakasza értelmében táviratokat minden nyelven fel lehet adni, azonban a szöveget latin betűkkel kell írni és a postásnak jogában van minden egyes esetben a román fordítás mellékelését is kérni, mely nélkül nem köteles a táviratot továbbítani.

Tornyai: Sérelmezi a szakasz intézkedéseit és kifejti, hogy ez az intézkedés számos visszaélésre adhat alkalmat. Pótindítványt tesz be, hogy a szakaszt töröljék, de ismét leszavazzák. Tornyai heves szóharcba keveredik Valeanu közlekedésügyi miniszterrel, a javaslat megteremtőjével.

Valeanu: Tornyai nem érti a javaslatot és azért kel ki ellene. Ezen nem is csodálkozom, mert hiszen Tornyai nem olyan rég szenátor, ezenkívül kisebbségi is, nem bírhatja jól a nyelvet.

Tornyai: Erdélyben, egy román liceum végeztem tanulmányaimat és miniszter ühítheti, hogy értek románul. Szószertint émezem a javaslatot és abból azt olvasom, amit céloz.

Valeanu: Ez a rendelkezés csak azért ke mert ha valaki szanszkritül, vagy kínaiul akar táviratozni, akkor a posta nem is értheti a táviratot és a rendes továbbításért szüksége van fordításra. Ez csak az egzotikus nyelvekre vonatkozik.

Sándor József: Ahá, a magyar is egzotikus nyelv!

Valeanu: Ez a rendelkezés nemzetközi megállapodáson alapszik és az egész világ érvényben van.

Tornyai: Nem tudok egy ilyen nemzetközi megállapodásról.

A nyolcvanhetedik szakaszról ugyancsak eredménytelenül kért módosítást Tornyai, ma a százharadik szakaszról pedig a magyarok támogatása mellett Pop Iustin nemzeti-párti tett pótindítványt. Ez a szakasz ugyanis kimondja, hogy az egyházközségek iskolák és testületek közül ezentúl csak a pártiarkátus, a parlament és a miniszteriumok tevezhetnek portómentesen. Pop indítványá mely a szakasz törlesztését kérte, elutasították és így ezek az intézmények elvesztették évtizedes portómentességi jogukat.

Wells, művészetek fejlődése megérkezett, részletre is kapható: Sándor Ferenczel.

NAGY ENDRE konferál az aradi Kulturpalotában ma este 9 órakon. Jövel! Stálmál, Arad.

Köztszövetségjelöltek képesítő vizsgája.
Junius elsején tartják meg a prefektúra kistermében a képesítési vizsgát, amelyet mindazoknak kell letenni, akik közhivatalnak akarnak elnyerni. A jelentkezők, akár nők, akár férfiak, legalább is 18 évesek kell legyenek és legalább négy középiskola legyen iskolai végzettségük. A kérvényekhez, amelyeket május 31-ig kell a prefektúrához benyújtani, mellékelni kell a születési bizonyítványt, iskolai végzettséget igazoló bizonyítványt, állampolgársági bizonyítványt, erkölcsi és férfiaknak katonai igazolványt. A vizsga írásbeli és szóbeli lesz. A tárgyak: román történelem, román földrajz, számvitel és számítás. A képesítési vizsga sikeres letétele nélkül senkisésem lehet közhivatalnok.

Leszállt a munkabér Aradhegyalján. A Hegyalján a legutóbbi napokban a szőlőmunka körül természetes árleszállítás következett be. Azok a munkások, akik tavaly 60—70 lejes bér mellett dolgoztak, ma már 40—50 lejes munkabérért is vállalják a munkát. A permező munkások pedig a tavalyi 80, 100, sőt 120 lejes bérral szemben most már 60—70 lejért is szívesen szegődnek napszámba. A munkabérek leszállását a városi gyárak és egyéb üzemek munkásredukcióival lehet magyarázni, hiszen napról-napra nő a munkanélküliek száma, akik kénytelenek most ily módon is munkába állni, aminek aztán természetesen következménye, hogy a tavalyi magas munkabérek az idén jelentősen leszálltak Hegyalján.

Elfogott téglatorvajok. Ma délelőtt Comlaus (Kömlos) községből az aradi rendőrségre hozták Dorac Károly és Dorac József ottani lakosokat, akiket a rendőrség hónapok óta köröz. A két Dorac Jiu Aradon dolgozott a Pollak-féle téglagyárban, ahonnan hónapokon keresztül több ezer lej értékű téglát loptak el. A rendőrség letartóztatta őket és átkísérték az ügyészség fogházába.

Véndiák-találkozás Brasovban. A brasovi román, kath. főgimnázium öreg diákjainak találkozója május 28-án lesz Brasovban. A meghívókat ugyan ézetküldték már, azonban a rendezőség ezúton is felhívja azokat az öregdiákokat is, akik esetleg nem kapták kézhez meghívójukat, hogy az ünnepségen jelenjenek meg. A találkozás programja a következő: Május 27-én este ismerkedési est a Korona-szálló éttermében. Május 28-án délelőtt fél 9 órakor gyülekezés az iskola udvarán, ahonnan zászló alatt felvonulás a templomba hálaadó istentiszteletre. Diszkozyülés az intézet tornatermében, kivonulás a temetőbe, az elhunyt tanárok és társak sírjához. Délután fél 5 órakor a színházban az intézet jelenlegi növendékei az öregdiákok tiszteletére előadják az „Iglói diákok” c. dallját. Este 8 órakor közös estebéd a Korona-szálló éttermében.

Figyelje a Vándor-cég által naponta közölt nagy árleszállítást!

Folyó hó 22-én, d. o. 10 és fél órai kezdettel Székely Béla, a Zsidó Nemzeti Alap jeruzsálemi főirodájának delegátusa az Uránia mozgóban előadást tart a palesztinai országépítő munkáról. Beléptidij nincs.

Meghívás. Az aradi izr. Jótékony nőegylet f. hó 22-én (vasárnap) délután 6 órakor tartja rendezési közgyűlését a neolog izr. hitközség tanácstermében. E közgyűlésre az egyesület t. tagjait ezúton hívom meg. Antal Zsigmondné, elnök. A közgyűlés tárgyai: 1. A választmány jelentése az 1925—26. igazgatási évről. 2. A számvizsgáló bizottság jelentése. 3. Esetleges indítványok tárgyalása.

Kedvezményes menettérítjegyek az Aradhegyaljai vasuton. Az Aradhegyaljai h. é. vasút folyó hó 25-ikétől kezdődőleg a 22 kilométeren felül 5., 6. és 7. zónákban menettérítjegyeket szolgáltat ki kedvezményes árral, amelyek 24 óráig érvényesek.

Közvetlen telefonforgalom Buouresti és Budapest között.

(Az Aradi Közlöny buouresti-i tudósítójának távirata.) Papacostea posta- és táviratvezérgazgató kijelentette, hogy a nagyvezérkar hozzájárult a Buouresti—Budapest közvetlen telefonvonal megnyitására. E kijelentés szövege:

rint, miután a telefonvonal Biharpüspöki és Biharkeresztes között hamarosan kiépülhet, a közvetlen forgalom még ebben az évben megindulhat.

Nyilvánosságra kerül a háború titkos irattára.

A francia külügyminisztérium meglepetést keltő lépése. — Poincaré tisztázní akarja magát a háborús felelősség alól.

(Az Aradi Közlöny párisi tudósítójától.) A külügyminisztérium rövid átiratban értesítette az Emberi Jogok Ligáját, hogy hajlandó nyilvánosságra hozni a háborúra vonatkozó titkos irattárát. A hír általános szenzációt keltett, miután Franciaország — ellentétben a többi országgal — eddig vonakodott ezt megtenni. Az átirat még azt az érdekes dolgot is megemlíti, hogy nem csupán a háború első napjaira vonatkozó akták, hanem az egész háború felőlelő okmányok kerülnek nyilvánosságra. A meglepetést keltő lépés hátterében

igen érdekes okok rejtőznek. A szovjetkormány egyre-másra hozza nyilvánosságra a háborús okiratokat, amelyekben vezető politikusokat, köztük Poincarét is, felelőssé tesznek a háborúért. Ez azután fegyvert adott a baloldaliak kezébe, dacára annak, hogy Poincaré memoárjaiban hamisítványoknak deklarálta a nyilvánosságra hozott aktákat. Poincaré kezének tulajdonítható most, hogy Franciaország megnyitja a kíváncsi szemeknek titkos irattárát, amelynek adataival tisztázní akarja magát a miniszterelnök a háborús felelősség vádjá alól.

Politikai legenda a kormányalakítás körül.

Ujból lanszírozzák a kormányrekonstrukció hírét. — Miért zárják be a rendkívüli ülészakot.

(Az Aradi Közlöny buouresti-i tudósítójának távirata.) A Cuvantul szerint a rendkívüli ülészaknak politikai értelemben már vége van, bár tulajdonképpen még néhány napig eltart. Minden híreszteléssel szemben a lap megállapítja, hogy a rendkívüli ülészakot május 22-én hétfőn feltétlenül bezárják. Averescu tábornok is ilyen értelemben nyilatkozott: szeretné, ha hétfőn a törvényhozó testületeket szabadságra küldenék. Ezt megerősítette ma Negulescu kamarai elnök is, aki tudósítónk előtt kijelentette, hogy a parlament rendkívüli ülészakát hétfőn mindenestre be fogják zárni. Erre főképpen azért van szükség, mert a rendkívüli ülészakra csak igen korlátolt hitelt vettek igénybe, mely már kimerülélféhen

van. A belpolitikának egyik másik, örökké időszerű kérdése a kormányátalakítás. Senki sem tud semmit, mert Averescu még legbensőbb híveitől is elzárkózik. A legképtelenebb magyarázatok támadnak, a parasztpárti Aurora erősen ellenzéki beállításban azt is írja, hogy nemcsak a kiszemelt miniszterek, de a kormány valamennyi tagja retteg már a holnaptól, nem tudván, mit hoz a másnap. Persze, ez a beállítás tulzott és nincs kizárva, hogy Averescu egyelőre nem is gondol a kormányátalakítására. Taktikai hiba mindenesetre, hogy a már több hónap óta tartó híreszteléseket nem cáfolják, mert csak így volt lehetséges, hogy a kormányátalakítás körül valószínű politikai legenda alakult ki.

Állatok altatója Aradon.

Mit produkál a híres Mister Bree?

(Arad, május 20.) Ezeket a hipnotizőröket nem lehet egykönnyen kijátszani. Amikor a miniszter bölcs rendelkezései folytán tilossá vált az emberekkel való szuggesztív kísérletezés, a hivatásos szuggesztítorok azon kezdtek töprengeni, hogy miképpen lehetne megkerülni a rendeletet. Hosszu fejtegetés után rájöttek arra, hogy csak az ember-szuggesztívást tiltották meg, tehát állatokkal lehet azt tovább csinálni. Ekkor tűnt fel Mister Bree, a hírneves állatszuggesztívó, aki most Aradra érkezett és itt fogja kihasználni tehetségét a nagy nyilvánosság előtt produkálni.

Egyelőre nem tudjuk, hogy Bree mester hogyan dolgozik, de nem is akarja elárulni. A régi hipnotizőrök, mint tudjuk, a közönség köréből vették médiumaikat. Azt hisszük, hogy Bree mesternek sem lesz ez nagy probléma. Itt ül előttünk. Jó kedélyű, állandóan mosolygó arca van és szeméit hatásosan forgatja jobbra-balra és szuggesztíven néz előre; egy pókot látott a falon. Szerényen beszéli el történetét. Állatorvosi főiskolát végzett és gyermekkor óta foglalkozik az állatpszichológiával. Később detektív lett és autoszuggesztívó segítségével megoldotta a mödliangi gyilkosság rejtélyét. Az állatszuggesztívással 1920. óta foglalkozik. Először tyukokkal próbálkozott és igen szép eredményt ért el. Sikerén felbuzdulva, nagyobb és négy lábú állatokkal kísérletezett és ma már ott tart, hogy Nubia párdúca szelid nyullá válik szeméinek szuggesztív hatása alatt. Sajnos, Aradon nem próbálhatja ki a vadállatok fölött rendelkező szuggesztív erejét. A közönségnek meg kell elégednie azzal, ha tyukokat, vagy egyéb szelid házi állatokat kerít hipnotikus hatalmába.

A püspök özvegyének öngyilkossága.

Bécsből jelentik: Tegnap délután néha Schack Ottó bécsi evangélikus szuperintendens és kiváló szónok özvegye bécsi lakásán öngyilkosságot követett el. Schackné selyemszállóval egy falból kijálló szegre akasztotta fel magát és mire tettét felfedezték, már halott volt. Az özvegy, aki öt évvel ezelőtt vesztette el férjét, régebbi idő óta súlyos betegségekben szenvedett. Nemrégiben kétszer szélütés érte, ami által látóképessége igen meggyöngyült. Az idős uriaszony emiatt életuntá vált és gyermekel előtt többször emlegette, hogy végezni fog magával. Gyermekel ezért nagyon vigyáztak rá, tegnap azonban egy őrizetlen pillanatban mégis sikerült végrehajtania végzetes tettét.

ZIGOTTÓ

Z I G O T T Ó

A VARÁZSLÓ

Z I G O T T Ó

ZIGOTTÓ

vasárnaptól az URÁNIÁBAN.

Édes leányka. Gyönyű kiállítású film: vasárnaptól az Apolloban.

KÖZGAZDASÁG.

Hogyan kell vezetni az üzleti főnaplót

Az aradi pénzügyigazgatóság felhívása Arad vállalataihoz.

(Arad, május 20.) A bélyegekről és jogilletékekről szóló új törvény értelmében a kereskedők, kereskedelmi és ipari társulatok, az összes társaságok és egyletek, szállodák, gyógyszertárak, ügynökök, bizományosok, kő-, érc-, bányá- és erdőkitermelők, építési, élelmezési, beszerzési és szállítási vállalatok — az aradi pénzügyigazgatóság közlése szerint — május hó 1-től kezdve Erdélyben is kötelesek vezetni a régi királyságban érvényben lévő kereskedelmi törvényben előírt üzleti főnaplót és leltárlajstromot. Az egységesítő rendelet szerint azonban továbbra is meg van engedve a régebben felfektetett és jelenleg is használatban lévő megnevezett üzleti könyvek használata, ez esetben azonban a május 1-től kezdve minden üresen álló lap (2 oldal) után pótlólag még 3 lej készpénzben az illetékes adóhivatalnál be kell fizetni. Ezen rendelkezés be nem tartása esetén a mulasztó kereskedőt, vagy vállalkozót a keresetadó egymegyedrészig terjedhető pénzbírsággal fogják büntetni. Az üzleti főnaplót, amelyben az összes üzleti ügyeket napról-napra nem tüntetik fel, nemlétezőknek fogják tekinteni.

A régi királyságban érvényben lévő kereskedelmi törvény 22. szakasza szerint, — amelyet, amint ma már nyilvánvaló, implicititer, az új bélyegtörvény Erdélyre is kiterjesztett — minden kereskedő köteles vezetni az üzleti főnaplót, amelybe napról-napra be kell jegyez-

ni mindazt, amivel tartozik, vagy amit követel az üzlet, tehát az összes üzleti ügyeket, egyezményeket, az üzleti váltókat, váltóforgalmnyokat és általában bármiféle üzleti követelést vagy tartozást, minden hónap végén pedig el kell könyvelni, illetve be kell vezetni a naplóba az üzlethől kivett háztartási költségeket is.

A főnapló tehát az az üzleti főkönyv, amely feltünteti az összes üzleti ügyleteket, azok természetére való tekintet nélkül. A leltár a kereskedelmi törvény 24. szakasza értelmében az az üzleti könyv, amelyben a kereskedő lemásolja üzleti vagyontanát és tartozásainak állapotkimutatását egész terjedelmében. Az áruk értékének megállapításánál és felbecsülésénél irányadóul kell venni a kereskedelmi törvényben előírt szabályokat. A bélyegtörvény ezen rendelkezéseire, az üzleti főnapló és leltár vezetésének pontosságára az aradi pénzügyigazgatóság külön is felhívja a kereskedők és vállalatok figyelmét. Az üzleti főnapló és a leltár bélyegkötelesek, azok minden egyes lapja három lej bélyegilleték alá esik, amely illeték az illető adóhivatalnál készpénzben fizetendő be. Az új bélyegilleték törvény tehát rendkívül fontos rendelkezéseket tartalmaz a kereskedőkre és a felsorolt vállalatokra, miért is azok saját érdekükben járnak el, ha a bélyegtörvény vonatkozó rendelkezéseinek pontosan eleget tesznek és ilymódon magukat a büntetéstől és károsodástól megóvják.

Zürichben 3.11, Párisban 15.25 a lej

Helyi valutaárak. (Május hó 20.)
 Kifizetések: Berlin 40.10, Amsterdam 67.60, Newyork 168.50, London 820.50, Páris 6.62, Milánó 9.52, Prága 5.05, Budapest 29.45, Zág-ráb 2.96.50, Bécs 23.77.50, Zürich 32.50. —
 Áru: Márka 40, dollár 167.50, angol font 810, francia frank 6.60, olasz lira 9.50, cseh korona 5, pengő 29.40, dinár 2.90, osztrák schilling 23.50, svájci frank 32. —
 Pénz: Márka 38, dollár 166, angol font 800, francia frank 6.20, olasz lira 9, cseh korona 4.90, pengő 29, dinár 2.88, osztrák schilling 23, svájci frank 31. —
 Irányzat: lanyha.

Zürichi tőzsdenyitás. (Május hó 20.)
 Berlin 123.22, Amsterdam 208.05, Newyork 520, London 2524.75, Páris 20.36, Milánó 28.47.50, Prága 15.39.50, Budapest 90.65, Belgrád 9.13.50, Bucuresti 3.11, Varsó 58.10, Bécs 73.15.

Zürichi tőzsdezárlat. (Május hó 20.)
 Berlin 123.22, Amsterdam 208.05, Newyork 520, London 25.24.75, Páris 20.35.50, Milánó 28.45, Prága 15.39.50, Budapest 90.65, Belgrád 9.13.50, Bucuresti 3.11, Varsó 58.10, Bécs 73.15.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (Május hó 20.)
 Kifizetések: Páris 6.67, Berlin 40.70, London 824, Newyork 169.75, Milánó 9.35, Zürich 32.75, Prága 5.04.50, Bécs 23.95. —
 Valuták: Napoleon 670, német márka 39.75, léva 1.26, török lira 0.89, angol font 818, francia frank 670, svájci frank 32.50, olasz lira 9.10, drachma 2.25, dinár 2.95, dollár 167.50, lengyel zloty 19.50, osztrák schilling 24.25, magyar pengő 29.50, cseh korona 4.70.

— Vasúti szállítási kedvezmények. Bucurestiből jelentik: A CFR. vezérigazgatósága ma körrendeletet adott ki, amely szerint a bu-

covinai cukorgyárak részére szállított mész, valamint a nyers kőolaj viteldíját 20 százalékkal leszállította. Az üres boroshordók szállítási díjtételét a rendelet szerint a jövőben 1000 kilogramm súlyig az effektív súly után a II. osztályu tarifa, 1000 kilogramm súlyon felül pedig a IV. osztályu tarifa alapján számítják.

— Hetipiaci árak. A mai hetipiacon az árak a következőkben alakultak ki: burgonya 5—6 lej, hagyma 24 lej, tehénturó 18—20 lej, juhturó 56 lej, vaj 120—140 lej, alma 18—30 lej, cseresnye 20—30 lej kilogrammjára, kelkáposzta 3—5 lej fejenkint, tojás 1.80 lej darabja, saláta 30—50 bani fejenkint, tej 8 lej, tejfel 40—50 lej, bab 8 lej literje. A baromfipiac árai: sovány liba 150—200 lej, sovány kacska 100—130 lej, tyúk 100—140 lej, csirke 50—100 lej párja, kövér liba 150—200 lej, kövér kacska 120—150 lej darabja. A gabonavásár árai: buza 840—850 lej, kukorica 500—520 lej, árpa 580—600 lej, zab 600—620 lej métermázsánként. Az állatvásár árai: marha 18—20 lej, borjú 26—30 lej, sertés 29—35 lej, bárány 18 lej kilogrammonként élősúlyban.

— Külföldi vagonok az export megkönnyítésére. Bucurestiből jelentik: A CFR. vezérigazgatósága tekintettel az ekszportöröknek és a termelőknek az ekszportszezon megindulása előtt hangoztatott kívánságaira, elhatározta, hogy az ekszport lehetőségeit mindenképen megkönnyíti. Ezért a vasutvezérigazgatóság már jelentős lépéseket tett ez irányban, melyeknek első eredménye az a kétezzer, exportcélokra felhasználandó vagon, melyet részint Magyarországtól, részint Csehszlovákiától bérelt a vezérigazgatóság. A bérelt vagonok közül 1072 tizenötöt, 928 pedig husztonnás. A vagonok elsősorban az ekszportörök rendelkezésére állanak és csak abban az esetben használhatók belföldi szállításra, ha az ekszportáláshoz nem használják fel őket. Ezzel egyidejűleg a berakodást is mindenképen könnyíteni akarja a vezérigazgatóság. Ebben az értelemben körrendelet ment az összes kerületi vasutigazgatóságokhoz, melyben felhatalmazzák az állomásfőnököket, hogy

ERZSEBET MOZGÓ

Ma d. u. 6, 1/8 és 9 órákor

ZIGOTTO

1927-es legújabb és legkiválóbb Zigotto vígjátékok. Zigotto és a 42-ös égyu, Zigotto a vadnyugaton, Zigotto és a táncosnő, Zigotto mint Farao, Zigotto és a szerelmes szabólegény, Zigotto és az alkoholisták.

MŰSORON KIVÜL ULPJA JOURNAL.

Hétfőtől: Dr. Caligari, Conrad Veidt-al.

Szép idő esetén az esti előadás a kerthelyiségben.

abban az esetben, ha az állomáson ekszportcélokra szánt áru vár berakodást, joga van a vasuti állomás főnökének az állomásra beérkező és üresen futó vagonokat lefoglalni és abba az ekszportáru berakotni.

— Három svájci centime-on stabilizálják a lejt. Bucurestiből jelentik: A pénzügyi köröket erősen foglalkoztatják azok a fontos tanácskozások, amelyek a múlt hét végén, egyrészt Averescu miniszterelnök, Manoilescu h. pénzügyminiszter és Berlescu kereskedelmi és iparügyi miniszter, másrészt a Banca Nationala vezető emberei között a lej stabilizálásáról folytak. Ezekről bizalmas uton különböző hírek szivárogtak ki. E hírek szerint a tanácskozásokon megegyeztek abban, hogy a lej stabilizálják és pedig három centime-os zürichi jegyzés alapján. A kormánynak és a Banca Nationalának eme elhatározásával a kereskedők és a nagyiparosok általában megvolnának elégedve, kivéve a fásokat, akik három centime-on aluli stabilizálást akarnak, mert a mai kiviteli illetékek és vasuti fuvardíjak mellett még e lejállás mellett is versenyképtelenek a nemzetközi piacon.

Tragikus öngyilkosság Budapesten.

A meggyilkolt Egyedi Arthur fivére agyonlőtte magát.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójától.) Megrendítő öngyilkosság történt ma reggel Budapesten. Egyedi Lajos 70 éves, dugasz-szeszgyáros Benczur-uca 27. alatt levő palotájában öngyilkos lett. A szeszgyáros hálszobájában a tükrör elé ült és karosszékeben ülve föbelőtte magát. Az előhívott mentők már csak a beállott halált konstatálhatták. Az öngyilkosság okát kutató rendőri bizottságnak az öngyilkos fia elmondotta, hogy apja az utóbbi időben ideggyengeségben szenvedett, amelyről tudta, hogy súlyosbodva, elmezavart okozhat. A gyáros félt attól, hogy elméje elborul és inkább a halálba menekült.

Az öngyilkosság nagy feltűnést keltett Budapesten, miután Egyedi az ország egyik legismertebb szeszgyárosa és versenyistálló-tulajdonosa volt. Érdekes, hogy a tegnapi lövészenylen a Parola nevű lova vitte el a legértékesebb díjat. Az öngyilkos bátyja volt Egyedi Arthurnak, akit három évvel ezelőtt gyilkolt meg kastélyában veje, Frohreich Ernő.

A későbbi jelentések szerint Egyedi súlyos tuberkulózisban szenvedett és tulajdonképpen ezért lett öngyilkos. A golyó a halántékába hatolt be. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy az utóbbi időben voltak Egyedinek ugyan anyagi nehézségei, azonban emiatt nem követhette el tettét, mert még ma is hat milliárd vagyona van. Tuberkulózisa miatt orvosa levegőváltozást ajánlott neki és a tervek szerint néhány nap múlva kellett volna elutaznia nyári üdülésének megkezdésére.

Ezredes ur 3 lánya.

Ma, szombaton utóljára az Apollóban

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9-kor kezdődnek

ASSZONY,
kinek szépsége gyilkol.

Ma, szombaton utóljára az Urániában.

Az előadások 1/5, 6, 1/8 és 9-kor kezdődnek

Szenzációk Medjidje főnök hercegnő intim életéből.

Abdul Kadir török herceg elvált feleségének híres memoárja. — Amiért Persián Ádám öngyilkosságát követett el.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Persián Ádámnak, a jónevű budapesti újságírónak és Medjidje hercegnőnek, Abdul Kadir herceg elvált feleségének romantikus szerelmi története, még mindig az általános érdeklődés középpontjában áll a magyar fővárosban, sőt ez az érdeklődés Persián rejtélyes eltűnése és visszatérése óta oly nagy, hogy az újságírónak a hercegnőről írt könyvét ezerszám kapkadták szét. Persián, mint fordító szerepel a könyv létrehozásánál, mert magát a művet Medjidje hercegnő írta és az voltaképpen az ő eddigi életét tárja az olvasó elé. A könyv — mint azt Persián írja előszavában — sok színes fantáziát tép majd szét a Kelet asszonyának lelki világáról, de ehelyett felemelő emberi dokumentumokat kap az olvasó arról, hogy az alacsonyabb indulatokat izgató érzéki külsőségek mögött miként tudja megőrizni érintetlenségét és tisztaságát a magasabbra hivatott női lélek. A könyv érdekesebb részleteiből az alábbiakban adunk ízelítőt.

Medjidje szülei.

Édesanyám — írja Medjidje hercegnő — fiatal korában Abdul Hamid szultán anyjának udvarába került. Amikor Abdul Hamid trónra lépett, felszólította anyámat, hogy menjen a Yildiz-palotába, ahol előkelő udvari beosztást kap. Anyám azonban nem fogadta el az ajánlatot, hanem férjhez ment Tekezade Sami bejhez, aki egyébként szintén az udvarban teljesített szolgálatot. Ebből a házasságból egy fiú született, a féltestvérem: Tekezade Mehmed Vejik. Anyám nem sokáig élt együtt férjével, hanem elvált tőle és férjhez ment apámhoz, akit Musztafa Serilnek hívtak. Végigküzdötte az orosz-török háborút, majd Abdul Hamid testőrgárdájába került. Atyám a vezérőrnagy rangnak megfelelő rangfokozatot viselt a török hadseregben, a háborúban szenvedett sebesülései miatt pedig megbénult halkanjárja. Anyám eme házasságából született Szadside nővérem 1900-ban és én 1902-ben. Az Aranyszarv partján, az egyik legszebb szultáni palotában laktunk. Három éves voltam, amikor atyám nyugdíjba vonult és pár év múlva meg is halt. Anyám, aki ma 50 éves korában is Konstantinápoly egyik legszebb asszonya, a gyászév letelte után férjhez ment Mehmed Resad bejhez, a legelső jogi igazgató államtitkárához. Én a Notre Dame de Sion-ról elnevezett francia apácák iskolájába kerültem. Anyám csakhamar elvált új férjétől, viszont annak fia elvette feleségül Szadside nővéremet. Szadside akkor 14 éves volt, Szuad Resad pedig 21.

A 12 éves menyasszony.

Tizenkét éves koromban — gyöngy, vérszegény gyermek voltam — az uccán meglátott Abdul Kadir herceg és Abdullah bej utján megkérte kezemet. Anyám, fiatal koromra való hivatkozással, egy havi gondolkodási

időt kért, de Abdul Kadir már két nap múlva elküldte a jegyességi ajándékot, egy briliáns-szal díszített gyűrűt, meg egy kollyét. Én nem akartam elfogadni az ajándékot és hallani sem akartam a hercegről, anyám azonban más véleményen volt. Megindult az intrika erre, de Abdul Kadir makacsul ragaszkodott tervéhez és ez a kitartás nem maradhatott hatás nélkül tapasztalatlan gyermeklelkemre és így lettem Abdul Kadir felesége.

Rádió-műsor.

Szombat, május 21. Wien—Grác. 22. Táncczene. — Pozsony. 18. Hangverseny. — Zágráb. 20.30. Kamarazene. — Milano. 20.45. Operarészletek. — Boroszló. 21. Fuvószekari hangverseny. — Prága. 20.10. Gollwell-est. — London—Darenty. 21.35. Éjjeli revü. — Leipzig. 20.15. Orosz népdalok. — Stuttgart. 20.15. Kamarazeneest. — Frankfurt a. M. 20.15. Vidám est. — Róma. 17.15. Hangverseny. — München. 21.35. A' szezon slágerel (hangverseny.) — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 17. Zongorahangverseny. 18.25. Sport előadás. 19. Petőfi-est. 21. Az opera kamarazenekárának hangversenye.

Veszedelemes tűz Aradon.

Gondatlanság következtében kigyulladt egy Eminescu-uccal ház padlása.

(Arad, május 20.) Veszedelemes tűzvész dühöngött ma délelőtt Aradon, a Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) 29. számú házban. Reggel kilenc óra előtt néhány perccel észrevették a járó-kelők, hogy a ház tetejéből gyanús füstoszlopok szállnak felfelé. Jelentést tettek a ház lakóinak, akik közül többen felsiettek a padlásra. Ott rémülten látták, hogy a gerendázat lángokban áll. A tűzoltókért telefonáltak, akik néhány perc múlva teljes felszereléssel jelentek meg a helyszínen. De a tűz hatalmas arányban kezdett terjedni és tüztengerré vált a padlás, a ház tetejéről pedig lángoszlopok csaptak fel. A tűzoltóság Mihájlovič Gyula, tűzoltóparancsnok vezetésével, a legnagyobb erőfeszítéssel dolgozott a tűz lokalizálásán, mert félt, hogy a hatalmas lángok átcsapnak a szomszédos házakra is. A helyszínen Janču Traian rendőrigazgató vezetésével megjelent rendőrtisztek és rendőrök csak erős munkával tudták az összegyűlt tömeget visszatartani és megakadályozni, hogy az állandóan hulló zsarátnokok emberi életben kárt ne okozzanak.

Közben a tűz fészkeire zuduló óriási víztömeg átnevesítette a házban lévő lakások mennyezetét és a lakókon nagy rémület vett erőt, mert félt, hogy a mennyezet beszakad. A tűzoltók emberfeletti munkájának csak két óra múlva lett meg a következménye, amikor sikerült a tüzet teljesen eloltani. A kár az eddigi megállapítások szerint meghaladja a fél millió lejt. A délben tartott tűzvizsgálat

megállapította, hogy a tüzet vétkes könnyelműség okozta, mert valaki reggel a padlásokon járt és ott valószínűleg gyufával világított és az égő gyufát könnyelműen a könnyen éghető fadarabok és rongyok közé dobta. A rendőrség megindította a nyomozást annak megállapítása végett, hogy ki okozta a tűzveszedelmet.

Az örült postamester önmagát is felrobbantotta.

Izgalmas hajsz a merénylő után. — Az utolsó robbanás. — A rémtettnek eddig hetvenkét áldozata van.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.)

Beszámoltunk arról a borzalmas robbanásról, amely a Michigan államban levő Bathben történt, ahol felrobbantották az iskolát, a postát, a tanító és lelkész lakását. A robbanásnak számos gyermek esett áldozatul és mint a rendőri nyomozás megállapította, Keho iskolai pénztáros követte el a büntényt, valószínűleg pillanatnyi elmezavarásban.

A további nyomozás folyamán megállapítást nyert, hogy Keho már a büntény elkövetésének reggelén dühöngve kelt fel. Baltával agyonverte feleségét, majd felrobbantotta házáat. Ezután autóra ült és magához vett három kilogramm dinamitot, majd véghezvitte az iskola és mellette levő épületeknek felrobbantását. A robbanás után Huik iskolai igazgató, aki csak könnyebben sebesült meg, utána eredt autón és izgalmas hajszát követően is érte. Amikor Keho leakarta kocsijáról ráncigálni, az az utolsó patronját a földhöz vágta. A robbanás Kehot, Huikot és két járókelőt darabokra szaggatta. A halottak száma eddig hetvenkettő.

Kiözi.

xx Az ezredes ur három lánya még egy napig ma, szombaton marad az aradi Apolló mozgószínház műsorán. A kiváló vígjátékot mindenkinek meg kell nézni. Az előadások fél 5, fél 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx „Asszony, kinek szépege gyilkos” ma, szombaton kerül utóljára vetítésre az aradi Uránia mozgószínházban. A nagyszabású kalandorfilm előadásai fél 5, fél 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

xx Zigotto, a varázsló az utóbbi idők legnagyobb filmslágeré vasárnapról kerül vetítésre az aradi Uránia mozgószínházban.

xx „Édes lányka” a címe annak a finom gondolatokkal átszótt társadalmi képnek, melyet vasárnapról vetít az aradi Apolló mozgószínház. A régi romantikus kornak egyik legszebb részét hozza előnk a film, melyet az ismert operett után dolgoztak át művészi rendezéssel és kiállítással.

xx „Páris csavargója”, a főszerepben Coljone, ma a Marosparti mozgószínházban.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Kétajtós, nagy pénzszekrény

megvételre kerestetik.

Ólm az Aradi Közlöny kiadójában.

Szávay Kálmán férfit, női- és gyermek cipőkészítő üslete Arad, Strada Marasesti 6. (volt Kossuth-ucca). Mérték szerint megrendelések 3 nap alatt, javítások azonnal elkészülnek a legolcsóbb ártért. 2388

Cserépkályharaktár Bulev. Reg. Ferdinand (Dangi-ház) 63-65. sz. Elvállal minden a kályhaszakr.ába vágó kályha, tüshely, fűrdőszoba és falburkolat készítését a azok javítását és átraktását. — Szíves pártfogást kér: **SZERB ANTAL** kályhamester.

Legjobb és legolcsóbb ásványvíz a **Lippafüredi „APOLLO”** gyógy- és herviz. Kérje mindenütt. Várol és megyei főterakaj!

Merkler és Weiner házer- csomaga- és terményüzlet Arad, Str. Márkósti No. 12 (volt Kossuth-ucca.) 2431

Egy tavaszi vértisztító-kúra a dr. Páter-féle vértisztító teával

egészségi szempontból a legnagyobb fontossággal bír, mert előmozdítja a télen keresztül ellanyhult anyagcsere forgalmat, megszabadítja a szervezetet a felhalmozódott egészségtelen nedvektől, megszünteti a tavasszal oly gyakori tüneteket, mint fejfájás, álmatlanság, kedvetlenség, fáradtság, stb.



A vértisztító kúra legalkalmasabb ideje: **április és május**. A dr. Páter-féle vértisztító-tea felnőttek és gyermekek részére minden gyógyszerárban kapható.

Aradi raktár: **WEISZ ARNOLD** Arad, Str. Matei Corvin (Hunyadi-ucca). 6557

Beton-formák,

csövek, kutgyűrűk, léposdfokok stb. készítéséhez, gépek, cementtöltőcserepek, üreges betontömbök, beton és salaktéglák stb. előállítására. Betonkeverőgépek. — I-a cementtöltékek és az összes szükséges kelleket cementárnyárok berendezésére raktárról azonnal szállítja.

„MODERNA”

Építőipari Gépek és Radiátor R.-T. Brasov, Kis-ucca 12. Telefon 5-78.

Mielőtt gépeket vásárol, tekintse meg gazdagon felszerelt raktárunkat. — Prospektusok és ajánlatok díjmentesen!

Nagy pünkösdi vásár!

Nyerselyem, vászon, grenadin ruhákban és blousokban.

Juliu PLESZ Gyula cégnél, Arad

Központi nőruha és felöltő nagyruháza, Str. Col. Pirlei 5. (Vörösmarty-u.), a színház hátsó bejáratával szemben

!! Szolid árak !!

Győződjön meg saját érdekében, mielőtt szükségletét bezerzi, utólrhetően versenyképességéről. Hitalképes egyéneknek részletfizetésre is adok. -:- Mőrték utáni rendelések pontosan eszközöltetnek

Mélyen leszállított árak!

Kérem a címre figyelni!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetések díjat, szavak szerint számítjuk. — Minden szó hirdetésre ára hétfőnap 4 lej — bűvi, vasárnap 5 lej. — Vasgabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vasgabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket d. n. 6 óráig vasárnap fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétfőnap 40 lej, vasárnap 50 lej. A kiadóhivatal tennetjára magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetést szűreges, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is feladhatók, telefon szám: 181. * * * * *

ALKALMAZÁS.

KERESTETIK Önagyméltósága gróf Hunyady Károly uradalmában Savarsin, Jud. Arad június elsejére egy elsőrendű nőien parádés kocsis, ki úgy a hajításban mint loápolásban tökéletesen járatos és ilyen minőségben már alkalmazva volt. Bizonyítványok alulrt címre beküldendők. Haubert Nándor inspektor, Savarsin. 2695

ONALLÓAN, jólőző mindenés azonnaira vagy elsejére felvétetik. Vulpe, Str. Closca (Szent László-u.) 15. 2677

PÉRFÉKT könyvelő és önálló magyarnémet levelező óras alkalmazást vállal. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába „Perfekt és önálló” jelige alatt kér. 300

KERESÜNK azonnali belépésre egy ügyes, megbízható gépészt, ki Dieselmotor kezelésben teljes jártassággal rendelkezik, autó vezetéséhez és kezeléséhez is ért. Csakis fönti igényeket kielégítő komoly munkaerő ajánlatát kérjük. Erdős Testvérek hengerműműhely, Engelsbrunn. 2726

MINDENES főzőnő 3 tagu családhoz elsejére felvétetik. Érdeklődni délelőtt 10 órától délután 3 óráig. Btl. Gen. Dragalina (Apponyi-ut) 16., II. emelet, ajtó 11. sz. 2716

GYAKORNOK felvétetik Kornis Zs. és M. cégnél Acsev palota. 2731

LAKÁS.

KÜLÖNBEJÁRATU udvari szoba kiadó. Str. Gheorgha Popa (Ferdinánd-ucca) 8. ajtó 12. sz. 2678

VÉTEL ÉS ELADÁS.

VESZÉK MACULATURÁT, kiselejtezt papirokat, újságokat, folyóiratokat stb. 16 árban Kerpel könyvüzlete. 2350

BŐRÖNDÖK, sezlón, gyermekkocsi, szőnyeg, virágállvány, hegedű, lant, csello, harmonika, gramofon, háló, ebédlő, szalon, konyha berendezések, antik szekrények, tákrók, fotelok, diványparnak, írósztalok, háromajtós szekrények, ebédlő divánok, antik komód, porcellánok, dísz tárgyak, villanylámpák, paplanok, írósztal garnitúrák, férfi ruhák, újságok, stb. 1000

RÖVID Wopaterny zongora, eladó. Piata Catedralei 7. számú házban. Megtekinthető 12—1 között. 2732

HASZNÁLT vasúti és pósta ládák olcsón beszerezhetőek dr. Földes, gyógyszerárban. 2702

BIZOMÁNYBA KERESÉK dísz tárgyakat, rőndöket, mü- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyegeket, kőszekrényeket, férfi ruhákat, egyes bútordarabokat stb. — Salgóne, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány uca) I em. jobb. 1000

MACULAIURA PÁPIR 5 klgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600

HOFHERR-féle új elevátorok 2000 lejért, használtak előnyös árban kaphatók kedvező feltételek mellett **Friedrich Testvérek** gépgyárban Timişara. 2715

ÜZLETEK.

TÁRSAT KERESÉK, ki nagyobb tőkével rendelkezik, megílvő üzlet fejlesztéséhez. Érdeklődők ajánlatát „Biztos befektetés” jelige alatt az Aradi Közlöny kiadójába kérem. 5454

OKTATÁS.

SZABAD óráimba román társalgási órákat adnék jutányosan. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2728

ELLÁTÁS.

KOSZTOT ADOK újra, most június hó 1-től kezdve, Str. Consistoriului (Batthyány-ucca) 20. szám alatt, Molnár Lajosné. 2725

Aradi Tejsarnok

Arad, Str. Erlan (Karolina-ucca) 8. P. Catedralei (Tökölly-tér) 13. (volt Lázár Vilmos-u. oldalon.)

Uradalmi teljes tej literje 8 lej.

Legfinomabb tea-vaj, jégbehűtött Yoghurt, habtejszín.

Tejfel Turó egész napon át kapható!

Nr. 9656—1927.

PUBLICATIUNE.

Se aduce la cunoştinţă generală că pentru darea în întreprindere a lucrărilor de tâmplărie la Căminul de ucenici din Calea Victoriei, în ziua de 23. Iunie 1927. ora 10 a. m. se va ţine licitaţie publică cu ofertă închise în biroul Serviciului economic (Primăria etaj, Camera Nr. 104) în conformitate cu Art. 72 şi următorii din Legea asupra contabilităţii publice.

Caetul de sarcini se poate vedea la Serviciul economic în orele oficiale.

Arad, la 18. Maiu 1927.

2720 Serviciul economic.

Butorok részletre

kedvező fizetési feltételek mellett, készpénz árban.

GARAI, Arad, Piata Avram Jancu (Szabadság-tér) 10. szám **Címre ügyelni!**

TRAKTORKÉPVISELET.

Világhírű **RUMELLY OIL PUL TRAKTOROK** vezérképviselője a romániai üzlet lebonyolítására oly anyagilag és erkölcsileg kifogástalan képviselőket keres, kik megfelelő jó összeköttetésekkel és agilitással ezen legelső helyen álló traktorok terjesztését kiterjedt mérvben garantálják.

Írásbeli ajánlatokat kér ezen traktorok vezérképviselője: **Mezőgazdasági és Ipari Gépkereskedelmi Részvénytársaság, Budapest V. ker. Balaton-ucca 12. szám.**



Ön is tudja, hogy kitűnő

minőségű Coventry Royal, Góricke, Dürkopp, Waffrad és Puch kerékpárokat vehet

részletfizetésre HAMMER VILMOS

szak üzletében Arad, Piata Avram Iancu 5-6. (Szabadság-tér)

VÁGJA KI!!
UTALVÁNY

25 %-os árengedményről, melyet ez utalvány ellen az ország legrégebb és legelőkelőbb műkereskedése tárta fel

BUDAPESTEN

IV. kerület Belváros, Kossuth Lajos uca 1. szám alatt az **EGGENBERGER**-képtárlaton az árjegyzéki árból ezen utalvány ellenében levonásba hoznak. Az országosan ismert előkelő cég kiárusítja 1600 drb képből álló raktárát, amelyen minden izlésnek megfelelő, minden méretű kép minden árban kapható a legkiválóbb művészek képei. Képvásárlás bizalmi dolog! Az **EGGENBERGER-cég** 1762 óta áll fenn ez a legjobb információ

Makulatura,

tiszta lappeldányok csomagolásra, 5 kgr.-os kötegekben

kaphatók az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Legújabb divatu női filckalapok toll könnyű

minden színben. Feltűnő olcsó árak.

300—350 lejig

nagy választékban. Aradon és vidéken elismert legolcsóbb bevásárlási forrás csak **Bittenbindernél.**

Ugyiszintén kapotmpok 200 lejűl nagy választékban. **Str. Eminescu (volt Deák F.-u. 2).**

Egészségét! vizsgáltesse a Hochfrequenz készülékkel az ultraviolett sugarakkal alkalmazható 49 féle betegségnél, bekapszolható mltjeu világító villanyáramhoz.

Orvosoknak nélkülözhetetlen készletű műszerrel felszerelt 200—500 lejűg. Ismertető füzetet 20 lej postabélyeg ellenében a „Motorica” Arad, volt Asztalos Sárdor-ucca. 2745

FIGYELEM!

Aki tartós, szép és olcsó cipőt akar, az keresse fel **GARA** cipész üzletét Arad, Str. Eminescu 19. (Deák F.-u.), ahol javítások is elfogadtatnak

Elektrotechnikai és Mechanikai Iparvállalat

Heidrich és Vuchetich Str. Ioan Calvin 26.

Raktáron tartunk állandóan új és használt elektromotorokat, dinamó gépeket és szénkéféket minden méretben. Vállalunk: Villamos vezeték szereléseket, motor és dinamó gépjavitásokat, tekercseléseket, megélt villamos áramok karbantartását általában. Bosch-gyújtó, autóvilágítás, önindító javítása, accumulatorok töltése, garantált szakaszterü kivitelben. Fagymunkáló és egyéb szerszámok javítása, pontos esztergámmunkálatok. Elvünk pontos, gyors, figyelmes kiszolgálás szolid árak mellett. 2711

O Tervek, költségvetések díjmentések. O

Románia.

Prímrepedinte Trib. Arad, No. Pres. 1577.

PUBLICATIUNE PENTRU LICITATIE.

Se aduce la cunoştinţă generală, că pentru procurarea cantităţii de 560 m³ lemne de foc, gorun sau fag crepate, uscate de prima calitate, necesare pentru iarna anului 1927—28. pentru încălzirea localurilor tribunalei, Parchetului şi Judecătorei Arad, se va ţine licitaţie publică la Tribunalul Arad, în camera No. 61. la 17. August 1927. ora 9 dim.

Ofertele se vor adnexa în scris în plicuri sigilate Primului Preşedinte al Tribunalului Arad.

Amatori vor depune o cautiune de 10% din valoarea lemnului oferite, în bani sau titluri de ale Statului.

Condiţiunile se pot vedea la Tribunalul Arad în camera No. 61. la Administratorul contabil în orele 9—1 dim.

Formalităţile licitaţiunei sunt aclele provăzute de Art. 72—83. din Legea asupra contabilităţii publice.

Arad, la 19. Mai 1927. 2718

Prímrepedinte Admin. contabil: Dr. Barbura, E. Neubrun.